

บทที่ ๔

วิเคราะห์ความเชื่อในความฝันที่มีอิทธิพลต่อชาวบ้านดงสว่าง ตำบลห้วยโพธิ์ อำเภอเมืองจังหวัดกาฬสินธุ์

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความฝันที่มีอิทธิพลต่อชาวบ้านดงสว่างตำบลห้วยโพธิ์
อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

๔.๑ บริบทบ้านดงสว่าง

๔.๒ ความเชื่อเรื่องความฝันของสังคมไทยในทางพุทธศาสนา

๔.๓ ความเชื่อในความฝันของชาวบ้านดงสว่าง ตำบลห้วยโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัด กาฬสินธุ์

๔.๔ วิเคราะห์ความเชื่อในความฝันที่มีอิทธิพลต่อชาวบ้านดงสว่าง ตำบลห้วยโพธิ์ อำเภอเมืองจังหวัดกาฬสินธุ์

๔.๕ สรุป

๔.๑ บริบทบ้านดงสว่าง

๔.๑.๑ บ้านดงสว่าง หมู่ที่ ๖ , ๑๗ ตำบลห้วยโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งมี
บริบทประกอบไปด้วยด้านต่างๆ ดังนี้

๑. ด้านสังคม

บ้านดงสว่าง ใช้หลักการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยการนำของผู้เฒ่าแบบเป็น
ทางการ เช่น ผู้ใหญ่บ้าน นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบล สมาชิกสภาเทศบาลในหมู่บ้าน และผู้นำ
ทางชุมชน ในรูปของการจัดเวทีประชาคม

กลุ่ม/องค์กรชุมชน

บ้านดงสว่าง มีกลุ่มและองค์กรของชุมชน คือ กลุ่มประสานพลังแผ่นดิน กลุ่ม
สมัชชาด้านยาเสพติด กลุ่มแม่บ้านกลุ่มออม. กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน กลุ่มสตรี กลุ่มเลี้ยงโค ชมรม
ออกกำลังกาย กลุ่มมวลชนและมวลชนสัมพันธ์ กลุ่มทอเสื่อกก และกลุ่มเย็บผ้า

ส่งเสริมให้มีการจัดแข่งขันกีฬา การตรวจสอบผู้เสพยาเสพติดโดย
ประชาคมหมู่บ้านอย่างละเอียด จัดตั้งผู้ประสานงานพลังแผ่นดินเพื่อดูแลสอดส่องพฤติกรรมคนใน

หมู่บ้านมีการจัดกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง ดำเนินกิจกรรมอบรมเยาวชนตามโครงการค่ายพุทธธรรมนำสมาธิลูกผู้ว่าฯช่วยแก้ปัญหาสังคมและยาเสพติด

๒. ด้านเศรษฐกิจ

สภาพทางเศรษฐกิจของบ้านดงสว่าง มีการ ปลูกพืชเศรษฐกิจและปศุสัตว์ เลี้ยงวัว เลี้ยงสุกร ทรัพยากรน้ำมีแหล่งน้ำที่สำคัญต่อการอุปโภคบริโภคและทำการเกษตรปลูกข้าว ปีละ ๒ ครั้ง โดยการผันน้ำจากอ่างน้ำ คืออ่างเก็บน้ำห้วยโพธิ์ เน้นการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือนเป็นอันดับแรก หากมีเหลือจากบริโภค จึงจำหน่าย เช่น การปลูกผักปลอดสารพิษ ทอผ้า ทอเสื่อ กักสาน เป็นต้น

๓. ด้านการศึกษา

การศึกษา มีสถานศึกษาสังกัดเทศบาลตำบลห้วยโพธิ์ คือโรงเรียนดงสว่างวิทยายน สอนตั้งแต่ระดับอนุบาล ถึง ระดับมัธยมศึกษา และศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ วัดดงสว่างโนนเป็นต้น

๔. ด้านศาสนา

วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตชุมชน บ้านดงสว่าง หมู่ที่ ๖ ตำบลห้วยโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ นับถือพระพุทธศาสนา มีสถาบันหรือองค์กรศาสนา คือ

วัดดงสว่างโนน(มหานิกาย) มีพระภิกษุ ๙ รูป สามเณร ๓ รูป

วัดดงสว่างใต้ (มหานิกาย) มีพระภิกษุ ๔ รูป สามเณร ๒ รูป

วัดป่าอุดมพร (มหานิกาย) มีพระภิกษุ ๒ รูป สามเณร - รูป

ดังนั้น วัฒนธรรม ประเพณี ซึ่งวิถีชีวิตชุมชนจึงเป็นไปตามประเพณี ฮีต ๑๒ ครอง ๑๔ ของชาวอีสาน เช่น เดือนอ้าย-บุญเข้ากรรม เดือนยี่-บุญคูณลาน เดือนสาม-บุญข้าวจี เดือนสี่-บุญพระเวด เดือนห้า-บุญสงกรานต์ เดือนหก-บุญบั้งไฟ เดือนเจ็ด-บุญซำฮะ เดือนแปด-บุญเข้าพรรษา เดือนเก้า-บุญข้าวประดับดิน เดือนสิบ-บุญข้าวสาก เดือนสิบเอ็ด-บุญออกพรรษา เดือนสิบสอง-บุญกฐิน

บ้านดงสว่าง หมู่ ๖ ประชากรทั้งหมด ๑๑๓ ครัวเรือน ชายประมาณ ๒๔๐ คน หญิง ๒๒๓ คน หมู่ ๑๗ ประชากรทั้งหมด ๑๗๘ ครัวเรือน ชายประมาณ ๓๖๑ คน หญิง ๔๑๗ คน

๔.๒ ความเชื่อเรื่องความฝันของสังคมไทยในทางพุทธศาสนา

๔.๒.๑ เชื่อว่าฝันมีมูลเหตุ

พุทธศาสนาเชื่อว่าสิ่งทั้งปวงไม่ว่าจะเป็นรูปธรรมหรือนามธรรมล้วนเกิดมาจากเหตุไม่มีสิ่งใดเกิดขึ้นด้วยความบังเอิญความฝันก็เช่นเดียวกันย่อมอาศัยเหตุปัจจัยหลายอย่างเข้าประกอบกันจึงจะเกิดขึ้นได้คัมภีร์ทางพุทธศาสนาได้จำแนกเหตุเกิดของความฝันออกเป็น ๔ ประการคือ ๑) เหตุภายนอกหมายถึงเหตุทางกายเช่นธาตุกำเริบซึ่งคัมภีร์สารัตถทีปนิชยาบความต่อการบริโภคยาและอาหารที่แสดงและการนอนในสถานที่ไม่เหมาะสมเป็นต้นก็ทำให้ฝันได้ ๒) เหตุภายในหมายถึงเหตุเกิดจากจิตที่ยึดติดอยู่กับอารมณ์ต่างๆที่เคยประสบมาในอดีต ๓) เหตุเกิดจากอำนาจของเทวดา และ ๔) เกิดจากบุญนิमितซึ่งข้อ ๓ กับข้อ ๔ สรุปรวมกันเรียกว่าเหตุเหนือสามัญวิสัย

๔.๒.๒ เชื่อเรื่องเทวดา

ถึงแม้พุทธศาสนาจะถูกจัดให้เป็นศาสนาประเภทอเทวนิยมก็ตามแต่พุทธศาสนาก็ไม่ได้ปฏิเสธหรือคัดค้านความเชื่อเรื่องเทวดาเหมือนนักจิตวิทยาคติทางพุทธศาสนานั้นถือว่าเทวดาเป็นสัตว์จำพวกโอปปาติกะคือผู้ขึ้นเป็นตัวตนในทันทีโดยไม่ต้องอาศัยบิดามารดาอาศัยแต่อดีตกรรมเพียงอย่างเดียวเท่านั้นและความเชื่อที่ว่าเทวดามีอยู่จริงนี้จัดเป็นสัมมาทิฐิในบรรดาสัมมาทิฐิ ๑๐ ประการส่วนบุคคลที่ปฏิเสธว่าเทวดาไม่มีหรือบุญบาปไม่มีถือว่าเป็นมิจฉาทิฐิซึ่งอยู่ในฝ่ายตรงข้ามกับสัมมาทิฐิสิ่งที่ยืนยันว่าเทวดามีอยู่จริงตามคติทางพุทธศาสนาได้แก่มูลเหตุความฝันประการที่ ๓ และคัมภีร์พระสุบินนิมิตของพระนางสิริมหามายาซึ่งมีใจความตอนหนึ่งว่าท้าว महाराज ทั้ง ๔ (คือท้าวธรรมทัต้าววิรุพหกท้าววิรูปักษ์ท้าวภูเวร) ยกพระนางขึ้นพร้อมกับที่ไสยาสน์นำไปยังป่าหิมพานต์ให้บรรทมบนพื้นมโนศิลากว้าง ๖๐ โยชน์ สูง ๗ โยชน์เป็นต้นเทวดานั้นยังเป็นปุณฺณมิกิเลสคือโลกโอรสหลงถ้ำมนุษย์ปฏิบัติตนเป็นที่น่าพึงพอใจเทวดาก็บันดาลให้เกิดฝันดีแต่ถ้ำมนุษย์ทำให้ขัดเคืองใจก็บันดาลให้เกิดฝันร้าย

๔.๒.๓ เชื่อเรื่องบุญนิमित

สำหรับความเชื่อเรื่องบุญนิमितหรือกลางบอกเหตุนี้ต้องถือว่าเป็นความเชื่อที่เก่าแก่และเป็นสากลมากที่สุดมนุษยทุกชนชาติไม่ว่าจะนับถือลัทธิศาสนาใดก็ตามมักจะมี ความเชื่อเรื่องบุญนิमितหรือกลางบอกเหตุนี้เหมือนกันหมดส่วนรายละเอียดของความเชื่อนั้นอาจแตกต่างกันไปสำหรับพุทธศาสนาแล้วบุญนิमितหรือกลางบอกเหตุที่เชื่อถือได้ต้องเป็นบุญนิमितหรือกลางบอกเหตุที่เกิดจากอำนาจของบุญและบาปบันดาลให้เป็นไปเท่านั้นตัวอย่างบุญนิमितที่เป็นไปด้วยอำนาจบุญ ได้แก่พระสุบินนิมิตที่ปรากฏแก่พุทธมารดาและพระสุบินนิมิต ๕ ประการของพระโพธิสัตว์ก่อนตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าส่วนตัวอย่างบุญนิमितที่เกิดขึ้นด้วยอำนาจบาป ได้แก่พระสุบินนิมิต ๑๖

ประการที่ปรากฏแก่พระเจ้าปเสนทิโกศลเป็นต้นความเชื่อเรื่องบุพนิมิตนี้ถือว่าเป็นหัวใจของความฝันในคัมภีร์พุทธศาสนาเถรวาท

๔.๒.๔ ความเชื่อช่วยให้เกิดแรงบันดาลใจ

อุดมการณ์สูงสุดของพุทธศาสนาคือการเข้าถึงพระนิพพานซึ่งเป็นเครื่องดับไฟคือกิเลส อันเป็นต้นเหตุแห่งทุกข์ทั้งปวงด้วยการปฏิบัติตามอริยมรรคมีองค์ ๘ ซึ่งมีสัมมาทิฐิคือความเห็นชอบเป็นเบื้องต้นมีสัมมาสมาธิคือความตั้งใจมั่นชอบเป็นที่สุดส่วนความฝันอาจไม่สามารถนำมาปฏิบัติให้บรรลุถึงมรรคผลขั้นสูงสุดได้ก็จริงแต่ความฝันก็มีส่วนในการสร้างแรงบันดาลใจให้แก่มนุษย์จนบรรลุถึงจุดหมายสูงสุดได้ทั้งในฝ่ายธรรมและฝ่ายโลกเมื่อครั้งที่พระโพธิสัตว์ทรงละจากการบำเพ็ญทุกรกิริยาแล้วหันมาบำเพ็ญเพียรทางจิตในเวลากลางคืนขึ้นขึ้น ๑๔ คำทรงพระสุบินนิมิต ๕ ประการเมื่อทรงใคร่ครวญดูแล้วทำการสันนิษฐานว่า “วันพรุ่งนี้เราจักได้เป็นพระพุทธเจ้าโดยไม่ต้องสงสัย” จากพระสุบินนิมิตครั้งนั้นทำให้พระโพธิสัตว์เกิดแรงบันดาลใจพระทัยมีความเชื่อมั่นว่าพระองค์ได้ปฏิบัติมาถูกทางแล้วจึงทรงตั้งสัจจะอธิษฐานว่า “แม้เนื้อและเลือดในสรีระทั้งสิ้นจะเหือดแห้งไปจนเหลือแต่หนังเอ็นและกระดูกก็ตามที่เราจะไม่บรรลุพระสัมมาสัมโพธิญาณเพียงใดก็จักไม่ทำลายบัลลังก์นี้เพียงนั้น” และในที่สุดพระองค์ก็ได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า

๔.๓ ความเชื่อในความฝันของชาวบ้านดงสว่าง ตำบลห้วยโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์

๔.๒.๑ ลักษณะความเชื่อในความฝันของชาวบ้านดงสว่างหมู่ที่ ๖ , ๑๗ ตำบลห้วยโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์^๖

ความฝันตามความเชื่อของชาวบ้านดงสว่างหมายถึง เรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น ในช่วงที่นอนหลับแต่พอตื่นขึ้นมาเรื่องราวหรือเหตุการณ์เหล่านั้นก็หายไปแต่สิ่งที่เกิดขึ้นในความฝัน ไม่ว่าจะเรื่องนั้นจะเป็นเรื่องดีหรือเรื่องร้ายก็มักจะจดจำกันได้เสมอจนบางครั้งมีผลกระทบต่อจิตใจของชาวบ้านเอง เช่น ก่อให้เกิดความกลัวและวิตกกังวลต่าง ๆ นานา จนต้องพึ่งพิธีกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ความวิตกกังวลในเรื่องดังกล่าวผ่อนคลายลงและหายไป ในที่สุดชาวบ้านดงสว่างเชื่อกันว่าความฝันสามารถบอกเหตุการณ์ล่วงหน้าได้เรียกว่าบุพนิมิตนั้นมีจริง แม้จะดูเป็นสิ่งที่ลึกลับเหนือธรรมชาติที่ยังไม่สามารถพิสูจน์ให้เห็นจริงได้ก็ตามแต่ก็เป็นที่ยอมรับกัน

^๖ จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย ทั้ง ๑๕ คน ชาวบ้านดงสว่างตำบลห้วยโพธิ์ อำเภอเมืองจังหวัดกาฬสินธุ์เมื่อวันที่ ๑๖ - ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖.

ของชาวบ้านว่า เป็นฝันที่สามารถบอกเหตุการณ์ล่วงหน้าได้ถูกต้องแม่นยำ ได้แก่ความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องราวและช่วงเวลาที่เป็นฝัน ซึ่งพอรวบรวมได้ดังนี้^๒

๑. ฝันว่าคนที่กำลังป่วยหนักอยู่ก็หายเป็นปกติ และแต่งตัวสวยงามมาหาเชื่อกันว่าบุคคลนั้นเสียชีวิตแล้วหรือกำลังจะเสียชีวิต

๒. ฝันว่าผู้ตายมารับหรือมาเชิญชวนไปอยู่ด้วยถ้าตอบรับว่าไปหรือยอมเดินทางตามไปด้วยเชื่อกันว่าผู้ฝันจะเสียชีวิตในช่วงเวลาต่อมาอีกไม่นานความฝันบอกเหตุทั้ง ๒ เรื่องดังกล่าวจะแม่นยำที่สุดถ้าฝันในช่วงเวลาใกล้รุ่ง

๓. ฝันว่าถูกงูรัดหรือเจอเงาเชื่อกันว่าจะได้พบคู่ชีวิต หรือจะได้แต่งงาน

๔. ฝันเห็นอุจจาระ หรือสัมผัสอุจจาระเชื่อว่าจะมีโชคลาภ

ส่วนความฝันในลักษณะอื่น ๆ นั้นกล่าวกันว่าอาจบอกเหตุได้ตรงบ้าง ไม่ตรงบ้างแล้วแต่กรณีแต่วิธีการที่ตามความเชื่อของชาวบ้านส่วนใหญ่ใช้ประโยชน์จากฝันก็คือการนำเรื่องที่ฝันคิดหรือเปิดตำราค้นหาทำนาย เพื่อตีความออกมาเป็นตัวเลขแล้วนำไปซื้อหวยและสลากกินแบ่งรัฐบาลมีมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

ฝันที่มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของชาวบ้านคงสว่างนับแต่อดีตจนกระทั่งถึงปัจจุบัน ในเรื่องต่อไปนี้

๑. ใช้เรื่องราวหรือเหตุการณ์ในฝันของบุคคลสำคัญมาเป็นเครื่องช่วยคิดวางแผนแก้และป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้น เช่นถ้ามีบุคคลสำคัญฝันว่าบ้านหลังไหน มีลูกโทน (ลูกชายคนเดียว) จะต้องตายโหง (อุบัติเหตุตาย) จะต้องแก้ฝันโดยเลี้ยงขนมเงินกลาง ๓ แยก เพื่อที่จะให้รอดจากภัยอันตรายที่จะเข้ามาสู่ตน

๒. นำเรื่องที่ฝันไปแก้ฝันออกมาเป็นตัวเลข เพื่อซื้อหวยและสลากกินแบ่งรัฐบาลซึ่งทำให้คนจำนวนหนึ่งหลงเชื่ออย่างผิด ๆ ไม่คิดจะทำมาหากินทั้งไปกู้ยืมมาเพื่อซื้อหวย เพราะหวังรวยทางลัดแต่ไม่เป็นอย่างคิดจึงทำให้คนที่ยากจนอยู่แล้วยิ่งจนลงทุกทีทั้งส่งเสริมให้เกิดเจ้ามือหวยเถื่อนขึ้นมากมายในหมู่บ้าน

๓. เป็นการพึ่งพิธีกรรมต่าง ๆ เช่น การทำเคราะห์หรือบูชาเคราะห์หรือพิธีสะเดาะเคราะห์การทำบุญกรวดน้ำอุทิศส่วนกุศลให้เจ้ากรรมนายเวร เป็นต้น

ส่วนวิธีแก้ฝันของชาวบ้านคงสว่างนั้นถ้าฝันร้ายแรงหรือฝันไม่ดี และไม่สบายใจก็จะไปที่วัด ปรีกษาและให้พระเป็นผู้ช่วยในการแก้ฝันให้ เพื่อความสบายใจของตนเอง แต่ถ้าเป็นฝันที่ไม่ร้ายแรงมากนัก ก็จะตามผู้ใหญ่ หรือผู้เฒ่าในหมู่บ้านแนะนำให้ดังเช่น เอาความฝันของตนไปเล่า

^๒ จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย ทั้ง ๑๕ คน ชาวบ้านคงสว่างตำบลห้วยโพธิ์ อำเภอเมืองจังหวัดกาฬสินธุ์เมื่อวันที่ ๑๖ - ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖.

ให้ ใครคนใดคนหนึ่งฟัง ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็น “ฝันดี” หรือ “ฝันร้าย” ก็ตาม คนที่รับฟังจากเรานั้นแหละจะเป็นคน “แก้ฝัน” ให้เราเอง คือพอเราเล่าจบ เขาก็จะต้องให้พรว่า “ฝันดีจะมีลาภ” ผู้ที่ฝันหรือไปให้เขาแก้ฝันจะต้องยกมือไหว้แล้วตอบว่า “สมปรปรणเกิด”

นอกจากนี้ยังมีวิชาเคล็ดลับหรือวิธีแก้ฝันหลักใหญ่ๆ ที่ชาวบ้านคงสว่างใช้ในการแก้ความฝันดังต่อไปนี้^๓

ถ้าฝันว่า ฝันร่วงเป็นหย่อมๆ ทำนายว่า จะมีเคราะห์ต้องไปแก้กับผู้หญิงมีครรภ์ หรือคนมีท้อง (คือเล่าให้หญิงนั้นฟัง แล้วให้หญิงนั้นกล่าวเป็นทำนองว่า “ฝันดี” จะมีลาภดังที่กล่าวไปข้างต้น)

ถ้าฝันว่า ถูกสุนัขกัด ทำนายว่า จะเดือดร้อนเพราะศัตรูต้องไปแก้กับพระภิกษุในวัด

ถ้าฝันว่า เห็นไฟไหม้ ทำนายว่า จะเดือดร้อนใจต้องไปแก้กับน้ำ หรือเอาน้ำในแม่น้ำลำคลองล้างหน้าตัวเองในตอนที่ยื่นนอนแต่เช้ามีดแล้วกล่าวขอพรจากพระแม่คงคาให้ช่วยคุ้มครองปกป้องอันตราย

ถ้าฝันว่า เดินรำ หรือร้องรำ ทำนายว่า จะเสียของรักต้องไปแก้ฝันที่ได้ดูเรือนบอกกล่าวกับผีเห่าผีเรือน

ถ้าฝันว่า ไล่หมู หรือขี่หมู ทำนายว่า จะเดือดร้อน ต้องไปแก้ฝันกลางแม่น้ำหรือลำคลอง

ถ้าฝันว่า ไล่แวนดา จะผิดหวังในการงานต่างๆ ต้องไปแก้ฝันกับคนชั้นครูบาอาจารย์ หรือผู้มีความรู้สูง

ถ้าฝันว่า ตกส้วมอุจจาระมีแต่อุจจาระอย่างเดียว ทำนายว่า จะเสียชื่อเสียง ต้องไปแก้ฝันบนกลางสะพาน

ถ้าฝันว่า ได้เงินทอง ทำนายว่า จะเดือดร้อนเรื่องการเงินต้องไปโปรยข้างลงกลางดิน เรียกไก่หรือเรียกหมูหมามากินเสียก่อนแล้วจึงแก้ฝัน

ถ้าฝันว่า ตกเหว ตกบ่อ ทำนายว่า ฝันร้าย ต้องนอนคว่ำหน้า เอาคางเกยธรณีประตูแล้วแก้ฝัน

ถ้าฝันว่า ขี้ม้า หรือวัวควาย แล้วตกจากหลังม้าหรือวัวควาย ทายว่าจะเดือดร้อน ต้องไปแก้ฝันตรงกลางสามแยก สี่แยก โดยหันหน้าไปทางทิศตะวันออกแล้วแก้ฝัน

ถ้าฝันว่า นั่งเรือไปแล้วเรือล่ม ทำนายว่า จะได้รับเคราะห์หนัก ต้องไปแก้ใต้ต้นไม้ใหญ่

ถ้าฝันว่า มีเด็กอื่นมาดูนมเรา ทำนายว่า จะได้รับการเจ็บป่วย ต้องไปแก้ฝันกับคนสูงอายุ หรือญาติผู้ใหญ่ในบ้าน

^๓จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย ทั้ง ๑๕ คน ชาวบ้านคงสว่างตำบลห้วยโพธิ์ อำเภอเมืองจังหวัดกาฬสินธุ์เมื่อวันที่ ๑๖ - ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖.

ถ้าฝันว่า เดินเข้าไปในถ้ำมืด ทำนายว่า จะทะเลาะวิวาท หรือเสียคนรัก ต้องไปแก้ฝันกับ
พระอาทิตย์ หรือกลางแดด

ถ้าฝันว่า กระโดดจากที่สูงลงมาที่ต่ำ ทำนายว่า จะเสียผลงานต้องไปแก้ฝันกับเสาเรือน
ในบ้าน หรือเสาวิหารโบสถ์

ถ้าฝันว่า ได้ดมกลิ่นหอมของดอกไม้ ทำนายว่า จะมีอันตรายต้องแก้ฝันบนที่นอน

ถ้าฝันว่า ถูกโจรรัดคอ หรือคดียกคอ ทำนายว่า จะได้รับเคราะห์ต้องไปแก้ฝันกับแม่ธรณี
ประตู่

ถ้าฝันว่า ลุยโคลน หรือย่ำโคลน ทำนายว่า จะไม่สบาย ต้องไปแก้ฝันกับต้นไม้ใหญ่

ตามคำบอกเล่าของคนแก่คนเฒ่าผู้สูงอายุในหมู่บ้านดงสว่างตำบลห้วยโพธิ์ อำเภอเมือง
จังหวัดกาฬสินธุ์ยังมีความฝันบอกอนาคต หรือเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในกายภาคหน้าและแม่นยำเสีย
ด้วย บางคนอาจจะคิดว่า ไม่เป็นความจริง แต่นั่นเป็นเพราะคุณอาจจะไม่ได้สังเกตว่า เหตุการณ์ที่
เกิดขึ้นเหมือนกับความฝันที่บอกเหตุไว้ล่วงหน้าแล้วและไม่รู้ความหมายของความฝันนั้นต่าง
หาก อย่างเช่น^๔

ฝันว่าใส่ชุดใหม่ จะไม่สบาย

ชาวบ้านดงสว่างทุกคนเชื่อกันว่า ความฝันสามารถบอกเหตุลงร้ายหรือดีให้เรา
ล่วงหน้าได้ ดังเช่น หากฝันว่าใส่ชุดใหม่ ที่มีคนเอามาให้ มองดูสวยสดใส คนโบราณเชื่อว่าเป็น
เรื่องตรงกันข้ามคือ จะทำให้หมองคล้ำ ไม่สบายในวันสองวันข้างหน้าอย่างแน่นอน จะเป็นมาก
หรือน้อยเท่านั้น

จึงมีการแก้เคล็ดให้ฝันนั้นกลายเป็นฝันดีได้ ด้วยการจุ่มรูปเทียน ดอกไม้บอกเล่า ขอย่า
ให้ฝันนั้นเป็นร้าย ขอให้พระปกปักรักษาให้อยู่เย็นเป็นสุข

ฝันว่าฟันหัก ญาติจะป่วยหนัก

หากฝันว่าฟันหัก คนโบราณเชื่อกันว่า นั่นเป็นลางบอกเหตุว่าญาติจะป่วยหนักภายใน
เวลาอันใกล้ ให้รีบทำบุญหรือสังฆทานต่อชีวิตให้กับคนที่ฝัน หรือแก้ฝันกับน้ำ หรือพระแม่คงคา
ให้ฝันร้ายกลายเป็นดี

หลายคนในหมู่บ้านดงสว่างเชื่อว่า ความฝันต่างๆเป็นเรื่องของจิตใต้สำนึก และจะสื่อ
บอกถึงกันได้ ดังนั้นจึงไม่ควรประมาทถ้าฝันถึงคนรู้จักหรือญาติก็ตาม ควรแก้ความฝันนั้นเสีย แต่

^๔ จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย ทั้ง ๑๕ คน ชาวบ้านดงสว่างตำบลห้วยโพธิ์ อำเภอเมืองจังหวัด
กาฬสินธุ์เมื่อวันที่ ๑๖ - ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖.

หากความฝันนั้นไม่ใช่เรื่องร้ายแรงอะไรก็ไม่มีผลเท่าใดนัก^๕

ฝันเห็นงู จะเจอเนื้อคู่

หากฝันว่า เจองูด้วยตัวเอง ชาวบ้านคงสว่างเชื่อว่า ผู้ที่ฝันจะพบเนื้อคู่อย่างแน่นอนในเวลาอันใกล้นี้ หากผู้ฝันมีคู่อยู่แล้ว ก็ให้หมายถึง มีชายหรือหญิงแอบชอบคุณอยู่ และเนื้อคู่จะมีลักษณะใด ก็จะอยู่ที่ลักษณะงูตัวที่ฝัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งงูนั้นได้เข้ามาครัดตัวคุณด้วยละก็แน่นอนไม่พลาดคำที่ทำนายไว้

แต่ตรงกันข้าม หากงูที่ฝันนั้นมีลักษณะสีดำและดูน่ากลัว มีลักษณะบูกรร โขก จ้องแต่จะฉกกัดก็เชื่อว่าสิ่งที่ฝันนั้นเป็นฝันร้ายมีลางบอกเหตุไม่ดีให้แก่ฝันนั้นกับน้ำชะก็จะช่วยได้บ้าง

ฝันเห็นแหวน จะได้ลูกสาว

หญิงชาวบ้านคงสว่างมีคู่แล้วบางคน มีนิมิตหมายอันดีก่อนที่จะตั้งครรภ์ แต่บางคนก็ไม่มี แต่หากเมื่อใดฝันเห็นแหวนและได้ใส่สวมใจ ให้เชื่อว่าตั้งครรภ์ในเวลาอันใกล้ และเด็กในครรภ์ก็จะเป็นผู้หญิงอย่างแน่นอน เพราะชาวบ้านคงสว่างเชื่อว่า แหวนเป็นของสวยงาม เหมาะกับหญิงสาวมากกว่าชาย ดังเช่น การแต่งงาน ยังนิยมให้ฝ่ายชายมอบแหวนให้ฝ่ายหญิงเป็นการยอมรับมาเป็นคู่ครองจึงคาดว่าเมื่อฝันเห็นแหวนจะต้องเป็น“ลูกสาว”

ฝันเห็นพระ จะได้ลูกชาย

หากเมื่อใดหญิงมีครรภ์ หรือหญิงที่มีครอบครัวแล้วและยังไม่ได้ตั้งครรภ์ ฝันว่าได้เป็นพระ ได้รับพระกับมือตัวเอง หรือได้เจรจากับพระ ชาวบ้านคงสว่างเชื่อว่าหญิงนั้นจะตั้งครรภ์ภายในเดือนสองเดือนถัดไปอย่างแน่นอนและทารกที่อยู่ในครรภ์นั้นก็ต้องเป็นผู้ชายอย่างแน่นอนเมื่อฝันเช่นนี้ก็เตรียมตัวเป็นแม่ของ“ลูกชาย”ได้เลย

ฝันว่าตาย เป็นการต่ออายุ

หากฝันว่า ได้เห็นคนในครอบครัวหรือญาติสนิทตายลง ทั้งๆที่บุคคลนั้นยังมีชีวิตอยู่ ฟังดูแล้วน่าใจหาย ชาวบ้านคงสว่าง กล่าวว่าจะเป็นลางบอกเหตุร้ายให้กับคนในครอบครัว จึงให้แก้เคล็ดด้วยการเล่าความฝันให้กับผู้ใหญ่ เช่น ปู่ย่าตายาย ซึ่งท่านก็จะแก้เคล็ดให้ด้วยการพูดว่า “ฝันร้ายกลายเป็นดี เป็นการต่ออายุให้กับผู้นั้น” ก็จะเป็นความจริงตามที่พูด

จะเห็นว่าความเชื่อของคนโบราณหรือผู้เฒ่าผู้แก่ ไม่ใช่เรื่องเสียหาย กลับจะทำให้เกิดความสุขสบายใจ และสามารถช่วยให้เกิดแต่สิ่งดีๆ กับชีวิตเพราะลางบอกเหตุบางอย่างทำให้เรารู้

^๕จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย ทั้ง ๑๕ คน ชาวบ้านคงสว่างตำบลห้วยโพธิ์ อำเภอเมืองจังหวัดกาฬสินธุ์เมื่อวันที่๑๖ - ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖.

ล้วงหน้าสามารถแก้ไขหรือป้องกันได้

ฝันเป็นคนใหญ่โต จะมีลาภ

เมื่อใดฝันเป็นคนใหญ่คนโต มียศมีศักดิ์ เป็นบุคคลชั้นสูงมามีอำนาจมาหาพูดคุยด้วย หรือเพียงแค่พบเห็นเท่านั้น ชาวบ้านคงสว้าง เชื่อว่า จะทำให้คนที่ฝันนั้นมีโชคลาภใหญ่หลวง หากทำงานก็จะเจริญก้าวหน้า ได้เลื่อนขั้นเลื่อนยศ จะได้ของฝากจากคนที่มาเยือน หรืออาจจะถูกหวยรวยเบอร์ หากฝันเช่นนี้ ท่านว่ามีบุญนัก เพราะไม่ใช่ทุกคนที่จะฝันเห็นได้ แสดงว่าช่วงนั้นต้องเป็นช่วงที่ไม่มีตัวมารมาบดบัง ทำอะไรก็จะเจริญ

ฝันว่าสัมผัสอุจจาระ จะรับโชคลาภ

หากเมื่อใดฝันว่า ได้พบเจออุจจาระ หรือปวดยุจจาระ ชาวบ้านคงสว้าง เชื่อว่า โชคลาภกำลังจะมาถึงแล้ว และยังผู้ฝันได้สัมผัสกับอุจจาระนั้นด้วยมือตัวเองด้วยแล้ว ถือว่าดีมาก จะได้รับลาภอย่างแน่นอน และยังเชื่ออีกว่า หากได้สัมผัสมากก็จะมีลาภมาก และหากได้สัมผัสน้อยก็จะได้ลาภน้อย เป็นตามที่ได้ฝัน ชาวบ้านคงสว้างบางคนก็ว่า หากฝันเป็นอุจจาระแต่อย่างเดียว ไม่ได้สัมผัสถือว่า เห็นแต่โชคลาภ ยังไม่ถึงกับได้รับ จะต้องมีการสัมผัสด้วยจึงจะดี ก็แล้วแต่ว่าชาวบ้านจะเชื่ออย่างไร แม้ว่าความฝันเช่นนี้จะดูน่ารังเกียจสักหน่อย แต่ใครๆ ก็อยากฝันและสัมผัสกันทั้งนั้น

ฝันเห็นคนตาย แสดงว่ามาขอส่วนบุญ

ถ้าฝันว่า ได้เห็นคนที่ตายไปแล้วมาหา มาพูดคุยหรือไม่พูดก็ตาม แต่ได้เป็นชัดเจนว่า บุคคลนั้นตายหรือเป็นวิญญาณ เชื่อกันว่าวิญญาณนั้นมาขอส่วนบุญ เพราะไม่มีคนทำบุญใส่บาตรไปให้ ไม่มีของกิน อยู่อย่างอดอยาก ชาวบ้านคงสว้างเชื่อว่า ให้ตื่นเช้าขึ้นมาใส่บาตรของคาวหวาน และนำไปให้พร้อมกับกรวดน้ำ แผ่ส่วนบุญนี้ให้เจ้ากรรมนายเวร แต่หากฝันเห็นคนตายเป็นผู้ที่รู้จัก เมื่อทำบุญใส่บาตรไปให้แล้ว ครั้งเวลากรวดน้ำ ให้กล่าวชื่อคนตายนั้นไปด้วย เชื่อกันว่า คนตายจะได้รับสิ่งที่ทำบุญไปให้ทั้งหมด

แต่ถ้าผู้ฝันมีฐานะ หรือมีทรัพย์สินที่เก็บไว้ และได้ฝันถึงญาติสนิท ที่ตายไปแล้ว เช่น พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย พี่ น้อง เป็นต้น มาขอส่วนบุญ ชาวบ้านผู้นั้น ก็จะงานกองบุญขึ้น หรือที่ชาวบ้านคงสว้าง คำบลห้วยโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ เรียกว่า บุญแจกข้าว อุทิศหาผู้ที่ตาย ปกติจะทำบุญอุทิศให้เมื่อถึงแก่กรรมไปแล้วประมาณไม่เกิน ๑ ปี นานที่สุดไม่เกิน ๓ ปีซึ่งทำกันเป็นการใหญ่โตเป็นพิเศษและการทำบุญจะบ่งลง ไปเลยว่าทำบุญแจกข้าวหาใครคือทำบุญอุทิศให้แก่ใครนั่นเองการทำบุญแจกข้าวนิยมทำกันหนหนึ่งต่อคนตายคนหนึ่งเท่านั้นนิยมทำกันในเดือนสาม และเดือนสี่จะเป็นข้างขึ้นหรือข้างแรมก็ได้และมักจะทำบุญให้ตรงกับวัน โคนหรือวันพระ

ชาวบ้านคงสว่างถือว่าการทำบุญแจกเป็นเรื่องสำคัญมากเพราะถือว่าทุกคนเมื่อถึงแก่กรรมแล้วจะต้องได้กินข้าวแจกหากบุคคลใดเมื่อจากไปแล้วไม่มีใครแจกข้าวให้เข้าใจกันว่าบุคคลนั้นจะต้องได้รับความอดอยากและไม่ไปผูกไปเกิดวิญญูณจะคงวนเวียนคอยหาข้าวแจกอยู่นั่นเองตระกูลใดเมื่อญาติสนิทถึงแก่กรรมไม่ทำบุญแจกข้าวให้มักจะเป็นที่ดูหมิ่นของคนอื่นถูกชาวบ้านนินทาในทางไม่ดีหาว่าเป็นผู้ไม่รู้จักรับบุญคุณเป็นคนเห็นแก่ตัวไม่รู้จักเสียสละเพื่อผู้ที่ล่วงลับไปแล้ว การดำเนินการทำบุญแจกข้าว เมื่อกำหนดงานบุญแล้วมีการบอกญาติพี่น้องทุกคนและผู้รักใคร่นับถือในหมู่บ้านใกล้เคียงหรือแม้จะไปอยู่คนละหัวเมืองก็บอกให้ทราบ เพื่อจะได้มาร่วมทำบุญโดยพร้อมเพรียงกันมีการปลุกประรำไว้สำหรับญาติพี่น้องได้พักอาศัยในขณะที่มาร่วมทำบุญด้วยพอถึงวันกำหนดวันงานตอนเช้าจะมีการเลี้ยงญาติพี่น้องที่ได้รับเชิญจนอิ่มหน้าสำราญตอนกลางวันมีการจัดตกแต่งเครื่องไทยทาน ซึ่งเรียกว่า ห่ออัฐฐะ(คงหมายถึงการจัดอัฐบริขารนั่นเอง)มีการถวายอาหารเพลพระภิกษุและเลี้ยงอาหารกลางวันญาติพี่น้องอีกด้วยบางงานมีการบวชนาค ตอนเย็นมีการฟังพระสวดมนต์ตอนกลางคืนมีมหรสพสมโภชตลอดคืนตอนเช้าถวายอาหารบิณฑบาตและเครื่องไทยทานแด่พระภิกษุสงฆ์โดยนิมนต์มาที่บ้านของเจ้าภาพ มีพิธีถวายผ้าบังสุกุลเสร็จแล้วฟังเทศน์กรวดน้ำอุทิศส่วนกุศลให้แก่ผู้ตายและเลี้ยงอาหารแก่ผู้มาร่วมงานอีกครั้งหนึ่งเป็นเสร็จพิธี^๖

ฝันเห็นผีแม่ม่าย^๗

ถ้ามีบุคคลสำคัญในหมู่บ้านหรือในบ้านเมือง ฝันไม่ว่ามีผีแม่ม่ายจะมาเอาชีวิตผู้ชายในหมู่บ้านไปเป็นสามีในเมืองผีโดยจะมาเอาชีวิตชายหนุ่มในเวลากลางคืน ๆ ละ ๑ คนหากครอบครัวใดไม่ยอมให้ลูกชายตายไปเป็นสามีผีแม่ม่ายให้สร้างหุ่นผู้ชายไว้หน้าบ้านเมื่อผีแม่ม่ายออกมาในเวลากลางคืนก็จะคิดว่าหุ่นนั้นเป็นชายหนุ่มจึงนำกลับไปเป็นสามีทำให้บุตรชายใน ครอบครัวนั้นไม่ต้องเสียชีวิตจึงนิยมสร้างหุ่นไว้หน้าบ้านของคน โดยพบเห็นอยู่ทั่วไปบางคนมีความเชื่อว่าผีแม่ม่ายคนนี้เป็นมายตั้งแต่ยังสาวมีความต้องการทางเพศสูงมากในผู้ชาย จึงทำอวัยวะเพศ (ปลัดจิก) อันใหญ่โตทาดด้วยสีแดงให้ปลัดจิกโผล่ออกมานอกกางเกงของหุ่นนั้นด้วย บางบ้านจะทำใหญ่มากเพื่อให้ผีแม่ม่ายชอบใจแล้วนำกลับไปเป็นสามีโดยไม่สนใจชายหนุ่มภายในบ้านเลย

ที่กล่าวมาทั้งหมดนี้เป็นเพียงเคล็ดหรือวิธีการแก้ฝัน ตามคำบอกเล่าของคนแก่คนเฒ่าผู้สูงอายุในหมู่บ้านคงสว่าง ซึ่งถือวิธีตามสมัยก่อนๆ ซึ่งสืบทอดกันมาถ้าฝันร้ายแรงหรือฝันไม่ดีและไม่สบายใจก็จะไปที่วัด ปรึกษากับสมภารที่วัด และให้พระเป็นผู้ช่วยในการแก้ฝันให้ เพื่อความสบายใจของตนเองส่วนท่านสมภารที่วัด หรือพระที่ชาวบ้านคงสว่าง นำไปปรึกษาแนะนำนั้น ก็

^๖<http://ที่นี้ประเพณีไทย.blogspot.com/> ประเพณีไทย ๔ ภาค [๓๐ มกราคม ๒๕๕๖]

^๗จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย ทั้ง ๑๕ คน ชาวบ้านคงสว่างตำบลห้วยโพธิ์ อำเภอเมืองจังหวัดกาฬสินธุ์เมื่อวันที่ ๑๖ - ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖.

แล้วแต่ประสบการณ์ของท่าน มีกระทำแตกต่างกันตามความเชื่อและประสบการณ์ส่วนตัวซึ่งพอสรุปแนวปฏิบัติเป็นขั้นตอนดังนี้

๑. การแก้ฝันกับบุคคลหรือธรรมชาติเมื่อตื่นจากฝัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับข้อกำหนดเฉพาะว่า ฝันว่าอย่างไรต้องไปแก้ฝันกับใคร ที่ไหน เวลาใด การแก้ฝันกับบุคคลกระทำโดยเมื่อผู้ฝันตื่นจากฝันแล้ว ก็เล่าเรื่องให้ผู้ใหญ่ที่มีความรู้ฟังผู้ใหญ่ก็จะทำนายไปตามความเชื่อโบราณ ถ้าหากฝันดีก็จะบอกกันตรงไปตรงมาแต่ถ้าเป็นฝันร้าย ก็จะใช้อุบายวิธีแก้เคล็ดในว่า "ฝันดีมีลาภ" และแนะนำวิธีปฏิบัติตนเพื่อให้เรื่องร้ายผ่อนคลายลงหรือไม่เกิดขึ้น

๒. ใช้ปัญญาพิจารณาสาเหตุของฝัน ซึ่งพระพุทธองค์ตรัสว่า คนที่ฝันร้ายคือฝันเห็นสิ่งต่าง ๆ ที่น่ากลัวน่าหวาดเสียนั่นก็เพราะเหตุไม่มีสติสัมปชัญญะในเวลานอนหลับ แต่ผู้มีสติตั้งมั่นมีสติสัมปชัญญะสมบูรณ์อยู่ตลอดเวลาแม้กระทั่งหลับแล้ว ก็จะฝันเห็นแต่สิ่งที่ดีงามวิธีน่าจะเป็นวิธีที่ดับทุกข์ได้ดีที่สุด

๓. การแก้ฝันโดยการสวดมนต์ถ้าไม่มีผู้ใหญ่หรือผู้ใดช่วยแก้ฝัน และตนเองบทสวดเป็นก็ให้ท่องบทสวดมนต์ต่อไปนี้ทันทีที่ตื่นไม่ว่าจะเป็นฝันดีหรือฝันร้ายถ้าฝันดีก็จะส่งผลให้ดียิ่งขึ้นไป ถ้าเป็นฝันร้ายเรื่องร้ายก็จะผ่อนคลายลงดังเช่น ตัวอย่างบทสวดมนต์อะระหะชาปริตร

จะสวดเมื่อตื่นจากความฝันก่อนสวดมนต์การตั้งนะโม ๓ จบเสียก่อน แล้วกราบ ๓ ครั้ง แล้วเริ่มสวดดังนี้

ยันทุนนิมิตตัง อะระมังคะลัญจะ

โย จามะนาโป สะกุณัสสะ สัตโท

ปาปคคะโหตุสสุปิณังอะกันตัง

พุทธานุภาเวนะ วินาสะเมนตุ ฯ

(กลางชั่วร้ายอันใด และอวมงคลอันใด เสียนงก เป็นที่ไม่ชอบใจอันใด และบาปเคราะห์อันใด สุปิน (ความฝัน) ชั่วอันไม่พอใจอันใดมีอยู่ ขอสิ่งเหล่านั้น จงถึงความพินาศไปด้วยอำนาจแห่งพระพุทธเจ้า)

ยันทุนนิมิตตัง อะระมังคะลัญจะ

โย จามะนาโป สะกุณัสสะ สัตโท

ปาปคคะโหตุสสุปิณังอะกันตัง

ธัมมานุภาเวนะวินาสะเมนตุ ฯ

(กลางชั่วร้ายอันใด และอวมงคลอันใด เสียนงก เป็นที่ไม่ชอบใจอันใดและบาปเคราะห์อันใด สุปิน (ความฝัน) ชั่วอันไม่พอใจอันใดมีอยู่ ขอสิ่งเหล่านั้น จงถึงความพินาศไปด้วยอำนาจแห่งพระธรรมเจ้า)

ยันทุนนิมิตตัง อะวะมังคะลัญจะ

โย จามะนาโปสะกุกัณฐะสัทโท

ปาปิกะโหตุสสุปินังอะกันตัง

สังฆานุภาเวนะ วินาสะเมณฑุฯ

(กลางชั่วร้ายอันใด และอวมงคลอันใด เสียจนก เป็นที่ไม่ชอบใจอันใดและบาปเคราะห์อันใด สุบิน (ความฝัน) ชั่วอันไม่พอใจอันใดมีอยู่ ขอสิ่งเหล่านั้น จงถึงความพินาศไปด้วยอานุภาพแห่งพระสงฆ์เจ้า)

แต่ถ้าจะสวดย่อ ให้ใช้คำนี้ นะปาปะกัง สุปินังปัสสะติ ๓ จบ ท่านจะไม่ฝันร้ายเลย^๔

สรุปวิธีนี้ดีที่สุดในการแก้ฝัน แต่ถ้าจะให้ขึ้นไปกว่านั้น สมภาร หรือพระที่ทำพิธีแก้ฝันให้แนะว่า เมื่อสะดุ้งตกอกตกใจ นั้นให้ลุกขึ้นนั่งกราบหมอนรำลึกถึงคุณพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่งให้ช่วยปกปักรักษาและขจัดเหตุร้ายต่างๆที่จะเกิดแก่ตัวเราให้หมดสิ้นไป ซึ่งนับว่าเป็นวิธีการที่ดีที่สุดที่เราสามารถจะปฏิบัติตามได้ และถ้าการสวดมนต์นี้ ก็ควรสวดทุกคืนก่อนนอนด้วยยิ่งดี อย่างไรก็ตามมีเคล็ดและวิธีแก้ฝันหลักใหญ่ๆอยู่บางประการของท่านสมภาร หรือพระที่ทำพิธี ที่จะนำมากล่าวอ้างเป็นส่วนประกอบได้บ้าง เช่น พิธีสะเดาะเคราะห์ เป็นต้น ซึ่งนอกเหนือจากการสวดมนต์ขอพระศรีรัตนตรัยเป็นที่คุ้มครองแล้ว เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับชาวบ้านดวงสว่างต่อไป

สรุป วิธีแก้ฝันของชาวบ้านดวงสว่าง นั้นถ้าฝันร้ายแรงหรือฝันไม่ดี และไม่สบายใจก็จะไปที่วัด ปรึกษาและให้พระเป็นผู้ช่วยในการแก้ฝันให้ เพื่อความสบายใจของตนเอง แต่ถ้าเป็นฝันที่ไม่ร้ายแรงมากนัก ก็จะตามผู้ใหญ่ หรือผู้เฒ่าในหมู่บ้านแนะนำให้ดั่งเช่น เอาความฝันของตนไปเล่าให้ ใครคนใดคนหนึ่งฟัง ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็น “ฝันดี” หรือ “ฝันร้าย” ก็ตาม คนที่รับฟังจากเรานั้นแหละจะเป็นคน “แก้ฝัน” ให้เราเอง คือพอเราเล่าจบ เขาก็จะต้องให้พรว่า “ฝันดีจะมีลาภ” ผู้ที่ฝันหรือไปให้เขาแก้ฝันจะต้องยกมือไหว้แล้วตอบว่า “สมพรปากเถิด”

๔.๔ วิเคราะห์ความเชื่อในความฝันที่มีอิทธิพลต่อชาวบ้านดวงสว่าง ตำบลห้วยโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์

ความฝันจะไม่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตเลย หากปราศจากเสียซึ่งการแปลความหมายของความฝัน เพราะสิ่งที่ไม่มีความหมายย่อมไม่มีผลต่ออะไรเลย การที่สิ่งหนึ่งสิ่งใดจะมีอิทธิพล

^๔ สีน้า จันทรเพ็ญ และคณะ, มุลมังคังเดิม, (กาฬสินธุ์ : โรงพิมพ์ประสานการพิมพ์, ๒๕๔๑), หน้า ๒๒๔.

ต่อชีวิตคนเราได้ นั่น เราต้องรู้ความหมายของสิ่งนั้น ๆ เสียก่อน จึงจะนำมาซึ่งเกณฑ์การตัดสินใจที่จะให้สิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้น มีอิทธิพลต่อชีวิตของตนเองได้ คนแทบทุกชาติทุกภาษาเชื่อกันว่า ความฝันเป็นเรื่องที่บอกเหตุการณ์ล่วงหน้าได้ จึงมีการทำนายฝันมาหลายพันปีแล้ว และดูเหมือนนักพรตของศาสนาที่เชื่อว่ามีพระเจ้า ได้รวบรวมคำทำนายฝันไว้ โดยอ้างว่าเป็นคำทำนายของศาสดาซึ่งเป็นทูตของพระเจ้า และบอกเล่าให้ศาสนิกชนได้ทราบสืบต่อกันมา ความฝันจึงเป็นสิ่งที่อยู่เหนือวิสัยของมนุษย์ธรรมดา และมาจากพระเจ้าหรือพวกมาร ยิ่งกว่านั้น เขาเห็นว่าความฝันนั้น มีความหมายอย่างลึกซึ้ง และบอกให้รู้เหตุการณ์ที่จะมาถึง และยังต้องมีการวิเคราะห์แปลความหมาย ซึ่งนักปราชญ์คนหนึ่ง ๆ วางหลักไว้ต่าง ๆ กัน การแปลความหมายของความฝันตามหลักการที่นักปราชญ์ผู้รู้ได้วางไว้แล้วนั้น มีหลักการในการแปลความหมายของความฝัน ดังนี้ คือ

๑. การแปลความหมายของความฝันมีนัยตรงกันข้าม คือฝันร้ายแต่มีความหมายที่ดี และฝันดีแต่มีความหมายที่ไม่ดี

๒. การแปลความหมายของความฝันที่มีความหมายตรง ๆ คือฝันดีก็มีความหมายที่ดี และฝันร้ายก็มีความหมายที่ไม่ดี

สรุปโดยเนื้อหาใจความแล้ว การแปลความหมายของความฝันแบ่งตามคุณลักษณะได้เป็น ๒ ประการคือ ฝันดี กับ ฝันร้าย เพราะการจัดประเภทคุณลักษณะของความฝันที่ดีและร้ายนี้เอง ความฝันจึงมีอิทธิพลต่อชีวิต ของบุคคลผู้มีความเชื่อว่า ความฝันสามารถบอกเหตุการณ์ล่วงหน้าได้

นักปราชญ์นักค้นคว้าทางจิตวิทยาหลายคนได้ยืนยันว่า ความฝันนั้น ไม่ใช่จะเป็นความจริง หรือบอกเหตุการณ์ล่วงหน้าได้เสมอไป นักจิตวิทยาที่ไม่เชื่อถือในความฝัน อ้างว่าเป็นเพราะธาตุกำเริบ และความหวั่นไหววิตกกังวลบางอย่างภายใต้จิตสำนึก จึงแปรสภาพเป็นความฝัน และยังอ้างต่อไปอีกว่า เหตุการณ์และสิ่งแวดล้อมอาจทำให้เกิดความฝันได้ เช่นคนกำลังนอนหลับ ถ้าเอาน้ำค่อย ๆ หยดไปที่หน้า เขาจะฝันว่าฝนตกและเขาเปียกน้ำจนโชกชุ่ม หรือเอาไฟลงที่เท้า เขาจะฝันว่ามีไฟไหม้ ดังนี้ เป็นต้น ฝันที่จะบอกเหตุการณ์หรือที่เรียกว่านิมิตนั้น จำเป็นจะต้องมีปัจจัยอย่างอื่นประกอบด้วย ในด้านการศึกษาความฝันของไทยโบราณก็เชื่อเหมือนกันว่า บางครั้งความฝันเกิดจากความไม่ปกติในร่างกาย แต่ไม่ใช่ทั้งหมด โบราณชนของไทยเอาใจใส่ศึกษาในสุบินนิมิตอย่างละเอียด จนถึงกำหนดไว้ว่า เวลาอ่อนคืนล่วงแล้วหรือใกล้สว่างจะเป็นฝันที่แม่นมาก เพราะเมื่อนอนนานๆ จนร่างกายที่ผ่านการบริโภค และการเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้า จนร่างกายกลับสู่ภาวะปกติแล้ว เรื่องของไฟธาตุภายในอันแปรปรวนก็ไม่อาจเป็นไปได้

คัมภีร์ทางพระพุทธศาสนาได้ให้มูลเหตุในการฝันไว้อย่างมีเหตุผลที่ดี คือกล่าวไว้ว่าคนที่ฝันนั้นมักจะเนื่องมาจากเหตุใดเหตุหนึ่ง ในบรรดาเหตุที่ทำให้เกิดความฝัน ๔ ประการ ดังที่กล่าวไว้โดยละเอียดแล้วในเบื้องต้น ความฝันในข้อ ๑ และ ๒ ย่อมเป็นความฝันที่ไม่แน่นอน เมื่อจะ

พิจารณาคำทำนายฝันจะต้องดูสาเหตุเหล่านี้ว่า มีมากน้อยเพียงใดประกอบด้วย นอกจากนั้นยังจะต้องดูเวลาที่ฝันที่เรียกว่า “ยาม” ประกอบอีก คือ

ยามที่ฝัน

ถ้าฝันในเวลากลางวันหรือปฐมยาม (๑๓.๐๐ น. - ๒๒.๐๐ น.) มัชฌิมยาม (๒๓.๐๐ น. - ๐๒.๐๐ น.) ฝันมักไม่ใคร่แน่นอน เพราะอาหารที่บริโภคเข้าไปยังไม่ย่อยไปหมด ร่างกายยังไม่เป็นปกติ

ถ้าฝันในปัจฉิมยาม (๐๓.๐๐ น. - ๐๖.๐๐ น.) ร่างกายสบายจิตใจเป็นปกติแล้ว ฝันนั้นมักจะจริงเที่ยงแท้ คือฝันคิดได้คือฝันร้ายอาจจะร้าย

อนึ่ง ถ้าฝันในปฐมยาม ฝันดีหรือร้ายจะเห็นผลใน ๘ เดือน

ถ้าฝันในมัชฌิมยาม จะรู้เหตุใน ๔ เดือน

ถ้าฝันในปัจฉิมยาม จะรู้เหตุใน ๒ วัน

วันที่ฝัน

วันอาทิตย์ ฝันวันนี้ ดีร้าย ได้แก่คนส่วนมาก หรือ ผู้เป็นใหญ่ เจ้านาย

วันจันทร์ ฝันวันนี้ ดีร้าย ได้แก่ญาติ และ มิตรสหาย ของผู้ฝัน

วันอังคาร ฝันวันนี้ ดีร้าย ได้แก่บิดามารดา หรือ ผู้ปกครอง ของเรา

วันพุธ ฝันวันนี้ ดีร้าย ได้แก่สามีภรรยา หรือ บุตรหลาน

วันพฤหัสบดี ฝันวันนี้ ดีร้าย ได้แก่ครูบา อาจารย์ หรือ ผู้อบรม สั่งสอน

วันศุกร์ ฝันวันนี้ ดีร้าย ได้แก่ข้าทาส บริวาร สัตว์ และสิ่งของ เครื่องใช้

วันเสาร์ ฝันวันนี้ ดีร้าย ได้แก่คนผู้ฝัน ทั้งปวง

จากการค้นคว้า และเก็บรวบรวมจากตำรา และบันทึกที่มีมาแต่โบราณของชนชาติต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น กรีก อียิปต์ หรือจีน มักจะมีกฎที่ใช้ในการแปลความหมายของเรื่องราวที่ปรากฏขึ้นในความฝันที่สอดคล้องกันดังนี้ คือ

๑. แรงโน้มถ่วงและความสำคัญของเหตุการณ์ที่ได้ทำนายไว้ จะมีความสัมพันธ์โดยตรงกับระดับของความประทับใจที่เกิดขึ้นจากความฝัน โดยจะขึ้นอยู่กับความเชื่อถือเหล่านั้น

๒. การกำหนดวันของเหตุการณ์ที่ทำนายจะมีสัดส่วน ดังนี้

- ในกรณีของสัตว์ต่าง ๆ ต่อช่วงระยะเวลาของการตั้งครรภ์หรือวางไข่ รวมทั้งการออกจากไข่ของตัวอ่อน

- ในกรณีของสิ่งที่มองเห็นได้ ต่อระยะทางที่จะปรากฏเป็นความฝันของผู้ที่ฝัน

- ในกรณีของเหตุการณ์ที่หมุนกลับหรือเกิดขึ้นในอนาคต

- ข้อยกเว้นต่าง ๆ ความหมายคือ สิ่งที่ตรงกันข้ามกับความฝัน เช่น ถ้าฝันถึงความตาย กลับหมายถึง การแต่งงานหรือความสุข ฝันถึงการฆาตกรรม กลับหมายถึง ความปลอดภัย ฝันถึงกระดูก กลับหมายถึงการทรยศ

- การฝันถึง อสุรกายหรือผีร้าย ความวิปริตพิศุภคติ ความอัปลักขณ์ จะเป็นเรื่องของความเลวร้าย

- การฝันถึง ด้านขวามือ จะหมายถึงความดี หรือเลขคู่ ส่วนการฝันถึงด้านซ้ายมือ จะหมายถึง เกราะห้ร้าย

- ถ้าฝันถึง ถูกกัด หรือข่วนโดยสัตว์ร้ายหรือสัตว์ใหญ่ จะเป็นเรื่องของความชั่วร้าย

- ฝันถึง สัตว์เลี้ยงในบ้าน โดยเฉพาะสัตว์ที่มีสีขา ขกเว้นแมว จะมีโชค

- ฝันถึงสัตว์เลื้อยคลานต่าง ๆ จะแสดงให้เห็นถึง เรื่องที่เลวร้ายต่าง ๆ เช่น การถูกใส่ร้ายป้ายสี การฉ้อโกง หรือทรยศหักหลัง เป็นต้น

- ฝันถึง ปลา จะหมายถึง ความมั่งคั่งสมบูรณ์ โดยเฉพาะบริเวณผิวหนัง แต่ในฝัน หากพบเห็นอยู่เบื้องล่างหรือก้นอ่างจะเป็นสัญญาณของความอันตราย

- ความฝันที่เกี่ยวข้องกับ นก ถ้าหากเห็นทางด้านขวาหรือทางทิศตะวันออก หมายถึง ได้รับความเกื้อกูล แต่ถ้าเห็นจากทางด้านซ้ายทางตะวันตก จะหมายถึงการไร้สรรรพภาพ และหากมองเห็นนกบินขึ้นสูงจะมีโชคดี ในทางกลับกัน ถ้านกบินลงต่ำ จะหมายถึงโชคร้าย การบินหมุนวนไปมาแสดงให้เห็นถึงความวุ่นวาย ถ้ามองเห็นหัวนกอยู่ได้ปีกแสดงว่า จะเป็นทุกข์ในเรื่องของความรัก ถ้าในฝันนั้นนกบินมาเหนือหัว จะหมายถึง การระมัดระวังในกิจการและธุระต่าง ๆ โดยเฉพาะอาจเกิดบาดแผลและถูกทรยศหักหลัง

- ฝันถึง ผลไม้ที่ออกตามฤดูกาล หมายถึง ความอุดมสมบูรณ์

- ฝันถึง ผักต่าง ๆ เป็นสัญลักษณ์ของความน่าสลดใจ หรือการดำเนินคดี ขกเว้น หากฝันถึงเห็ดและถั่วต่าง ๆ

- ฝันถึง ส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น ศีรษะ หมายถึง ความทันสมัย ฝัน หมายถึง ญาติสนิท มือขวา หมายถึง พี่น้องทั้งหญิงและชาย มือซ้าย หมายถึง เด็ก ขาขวา หมายถึง บิดา มารดา ปู่ย่าตายาย ขาซ้าย หมายถึง คนรับใช้ เหล่านี้เป็นต้น

- หากฝันถึง การเจ็บไข้ได้ป่วยหรือความเจ็บปวด หมายถึง ควรไปพบแพทย์ เพื่อตรวจสุขภาพ

- ฝันถึง อาวุธ หมายถึง การทรยศหักหลัง หรือการแตกหัก

- ฝันถึงสัตว์ต่าง ๆ โดยหากว่าเป็นเพศผู้ จะโชคร้าย หากเพศเมีย จะโชคดี

- ฝันถึงความเพียรพยายามต่าง ๆ จะเกิดเรื่องยุ่งยาก แต่จะสามารถคลี่คลายได้ในที่สุด แต่ถ้าเป็นการฝันถึงความพยายามเพียงเล็กน้อย หมายถึง การประสบความสำเร็จ ยุ่งยากนั้น หมายถึง จะเกิดอุปสรรคที่ร้ายแรง

- ฝันถึง แสงสว่าง สิ่งที่เจิดจ้า ของใหม่ หมายถึง รางดี
- ฝันถึง ความมืดมัว เก่า ของที่ใช้แล้ว หรือความว่างเปล่า หมายถึง รางร้าย
- ฝันถึง การขึ้นที่สูง หมายถึง สิ่งดีงาม ส่วนการลงสู่ที่ต่ำ หมายถึง ความเลวร้าย

หรือถดถอย

- ฝันถึง แมลงต่าง ๆ หมายถึง ความวิตกกังวล
- ฝันถึง ศัตรูจะโหดร้าย และหากฝันถึงญาติมิตร หมายถึง ความมีโชค
- หากหญิงใดฝันว่า ได้แต่งงาน หมายถึง การเลิกร้าง อุบัติเหตุหรือความตาย
- ฝันถึง เจ้ามืด เจาดำ เป็นรางร้าย เจาที่สว่างไสว หมายถึง ความร่ำรวย
- ฝันถึง สัตว์ที่หนาทึบ หมายถึง กิเลสตัณหา

ในกรณีการฝันถึงสีต่าง ๆ ที่มีสีดำผสม จะให้ความหมายที่แตกต่างกันออกไปจาก ความหมายของสีดำเพียงอย่างเดียว โดยที่สีดังกล่าวที่ว่ามีสีผสมนี้

สีแดงจ้ำ	หมายถึง	ความรักที่คลั่งไคล้
สีแดงดำ	หมายถึง	ความเกลียดที่รุนแรง
สีแดงเข้ม	หมายถึง	อันตราย
สีแดงอ่อน	หมายถึง	ความรักใคร่
สีเหลืองเข้ม	หมายถึง	ความปรารถนาที่เล็ก ๆ น้อย ๆ
สีเหลืองอ่อน	หมายถึง	ความชอบวัตถุบางอย่าง
สีเขียวเข้ม	หมายถึง	ความชั่วร้ายและการบังคับ
สีเขียวอ่อน	หมายถึง	อารมณ์ที่เยือกเย็นและความร่ำรวย
สีฟ้าเข้ม	หมายถึง	การถูกรบกวน
สีฟ้าอ่อน	หมายถึง	ความบริสุทธิ์ และความสุข
สีม่วงแดง	หมายถึง	อำนาจ
สีม่วงคราม	หมายถึง	ความลึกลับคมใน การทรยศหักหลัง
สีม่วงเข้ม	หมายถึง	ความโศกเศร้า
สีม่วงอ่อน	หมายถึง	ความสุภาพนุ่มนวล ความฉลาด
สีส้ม	หมายถึง	ความสมหวังในความรัก
สีคราม	หมายถึง	ใจดีและความเกื้อกูล

สีดำ	หมายถึง	ความโศกเศร้าไว้ทุกข์และความตาย
สีขาว	หมายถึง	การมีชีวิตครอบครัวยุคที่สุขสันต์
สีน้ำตาล	หมายถึง	ใจคอเหี่ยวแห้งและอันตราย
สีขาวนวล	หมายถึง	สัญลักษณ์แห่งความสุข ^๙

มนุษย์ยุคบุพพกาลมีความเห็นว่า “ความฝันนั้นมีลักษณะของสภาพความเป็นจริง และมนุษย์ทุกคนก็เคยฝันเห็นผู้ที่ตายไปแล้วด้วยกันทั้งนั้น ด้วยเหตุนี้ มนุษย์ตั้งแต่ยุคบุพพกาล เมื่อฝันเห็นผู้ที่ตายไปแล้วจึงมีความเชื่อมั่นว่า ผู้ที่ตนฝันเห็นนั้นยังมีชีวิตอยู่ ดังนั้น ความฝันจึงเป็นจุดกำเนิดของความเชื่อในเรื่องการมีอยู่ของวิญญาณ วิญญาณเป็นอมตะ และชีวิตหลังความตายมีอยู่จริง จากความเชื่อสำคัญในเรื่องนี้เอง นำไปสู่การมีพิธีกรรมเกี่ยวกับการฝังศพของมนุษย์และเกิดรูปแบบทางศาสนาขึ้นมา”^{๑๐}

นอกจากความเชื่อเรื่องจิตเดิมที่มีสภาพเป็นของเที่ยงแท้ ซึ่งมีอิทธิพลมาจากการที่ญาติผู้เสียชีวิตมาปรากฏให้เห็นในความฝันแล้ว ยังมีคนเป็นจำนวนมากที่เข้าใจว่า วิญญาณกับกายไม่ใช่สิ่งที่เกี่ยวเนื่องกัน วิญญาณเป็นสิ่งที่อยู่นอกกายและล่องลอยไปไหนมาไหนได้ ตามทัศนะของพุทธปรัชญา วิญญาณเป็นสภาวะธรรมที่เกี่ยวข้องอยู่ในกาย ไม่ใช่ธาตุกายสิทธิ์ที่จะสามารถล่องลอยไปไหนมาไหนได้ ดังที่มีเนื้อความปรากฏในพระสูตรตันตปิฎก ทีฆนิกาย สีลขันธวรรคว่า “กายของเราแต่ละ มีรูปประกอบด้วยมหาภูต ๔ เกิดแต่มารดาบิดา เติบโตขึ้นด้วยข้าวสุกและขนมสด ไม่เที่ยง ต้องอบ ต้องนวดพั้น มีอันทำลายและกระจัดกระจายเป็นธรรมดาและวิญญาณของเรา ก็อาศัยอยู่ในกายนี้ เนีงอยู่ในกายนี้”^{๑๑}

พระพุทธศาสนาสอนไว้ว่าสัตว์เมื่อตายไปแล้วไม่ได้ดับสูญ หากแต่ไปเกิดในภพภูมิต่าง ๆ ตามกำลังแห่งกรรมที่ได้สั่งสมไว้แล้ว จากคำสอนเรื่องชาติภพนี้เองจึงทำให้เข้าใจกันไปว่า จิตวิญญาณเมื่อออกจากร่างไปแล้วล่องลอยหาที่เกิดใหม่ หรือมาปรากฏให้เห็นในความฝัน กล่าวได้ว่า คำสอนเรื่องการเวียนว่ายตายเกิด นำมาซึ่งความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนเกี่ยวกับเรื่องจิตวิญญาณ จึงเป็นไปได้ที่บุคคลผู้มีความรู้วิชาการทางพระพุทธศาสนาไม่มากนัก จะเข้าใจผิดในเรื่องดังกล่าวได้ง่าย ๆ ตามทัศนะของพุทธปรัชญา กล่าวตามนัยของพระอภิธรรม เมื่อคนตายลงจิตดวงสุดท้าย

^๙ แก้วทิพย์ วาตะวัน, มหัตถรรยแห่งความฝันกับตัวเลข, (กรุงเทพมหานคร: กำแก้ว, ๒๕๔๑), หน้า ๖๕ - ๗๑.

^{๑๐} ธนู แก้วโอภาส, ศาสนาโลกยุคบุพพกาล ยุคก่อนประวัติศาสตร์ ยุคปัจจุบัน, (กรุงเทพมหานคร : สากลการศึกษา, ม.ป.ท.), หน้า ๑๗.

^{๑๑} ที.ที. (ไทย) ๑๑/ ๑๓๑ /๓๒๖.

ที่เรียกว่า จุติจิต จะดับลง เมื่อจุติจิตดับลงบุคคลนั้นก็ตายอย่างสมบูรณ์ แต่ทันทีทันใดนั้น ปฏิสนธิจิตก็เกิดขึ้นในร่างใหม่ในภพในภูมิใหม่ โดยมีกลิ่นกรรมเป็นตัวเชื่อม นำสัตว์ให้ไปเกิดใน สุกคติภูมิอันเป็นที่น่ายินดี หรือไปเกิดในทุคติภูมิอันเป็นที่มิแต่ความทุกข์ ภูมิเป็นที่เกิดของสัตว์ผู้มี ปกติประกอบกรรมในอรรถภาพหนึ่ง ๆ นั้น ไม่ได้มีแก่นรกเท่านั้น ยังมีภพภูมิอีกมากมายที่สัตว์ จะต้องไปเกิด จำแนกออกเป็นภูมิใหญ่ ๆ ได้เป็น ทุคติภูมิ และ สุกคติภูมิ ภูมิทั้งสองนั้นก็สามารถ จำแนกแยกย่อยออกได้อีกมากมาย สัตว์ที่เกิดในภพภูมิต่าง ๆ ย่อมมีลักษณะที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในทุคติภูมิที่กล่าวหมายถึงนรกภูมิ และสุคติภูมิที่กล่าวหมายถึงสวรรค์ภูมิ ด้วย อำนาจของกุศลกรรมและอกุศลกรรม สัตว์ที่เกิดในภพภูมินี้จึงมีลักษณะพิเศษกว่าภูมิอื่น ๆ เช่น คนบางคนทำบุญเอาไว้น้อย แต่ทำบาปเอาไว้มาก จึงได้เกิดเป็นที่ใหญ่โตเต็มตัวในทันที เช่น เป็น เปรตหรืออสุรกาย บางคนทำบุญเอาไว้มาก จึงได้ปฏิสนธิเป็นเทวดาชั้นจาตุมหาราชิกา ชั้นต่ำสุด ได้แก่ เวมานิกเปรต หรือ วินิปาติกอสุรา หรืออาจจะเป็นเทวดาที่สูงกว่านั้น สัตว์เหล่านี้เรา เรียกว่า โอปปาติกะกำเนิด ซึ่งความจริงเกิดแล้วทั้งนั้น มีรูป มีนามพร้อมกันทันทีด้วย

ดังนั้น ญาติที่เสียชีวิตไปแล้วและสามารถมาปรากฏกายให้เห็นได้นั้น ไม่ได้อยู่ในรูป ของวิญญาณที่ล่องลอยหาที่เกิดหากแต่ได้เกิดแล้ว โดยโอปปาติกะกำเนิดจึงสามารถมาปรากฏกาให้ เห็นได้ หากเกิดโดยกำเนิดอื่น เช่น ชลาพุชกำเนิด ถือกำเนิดในครรภ์ของสัตว์เป็นสัตว์ที่มีชีวิตตัวตน เกิดขึ้นแล้วในโลก ไม่สามารถที่จะมาปรากฏให้เห็นได้เหมือนโอปปาติกะกำเนิดได้และอันทชกำเนิด ถือกำเนิดในไข่ก็เช่นเดียวกัน ถ้าถือกำเนิดโดยอันทชกำเนิดแล้ว นั่นก็หมายความว่าได้เกิดเป็น สัตว์ที่เกิดจากไข่มี ไก่ เป็ด นก เป็นต้น เป็นสัตว์ที่มีชีวิตมีตัวตนในโลกแล้ว จึงไม่สามารถที่จะ มาปรากฏให้เห็นหลังจากที่ตายไปแล้วได้

การญาติผู้เสียชีวิตมาปรากฏในความฝันนั้น ไม่ได้จัดเป็นผู้กำเนิดโดยโอปปาติกะ กำเนิดทั้งหมด บางทีญาติผู้เสียชีวิตไปแล้วไปกำเนิดในลักษณะอื่น ๆ แต่การที่เรายังมีความฝัน เกี่ยวข้องกับญาติที่เสียชีวิตไปแล้วนั้น เพราะจิตใจเรายังมีความผูกพันกับผู้เสียชีวิตไปแล้วนั้นอยู่ จึงได้ฝันเห็นด้วยจิตที่อาวรณ์เท่านั้น หรือแม้แต่คนที่ยังมีชีวิตอยู่ เมื่อจิตเราผูกพันกับบุคคลนั้นเรา ก็ฝันเห็นได้ เหมือนที่เราต้องอยู่ห่างไกลบ้านไม่ได้อยู่กับครอบครัว ด้วยความคิดถึงเราจึงจะฝัน เห็นพ่อหรือแม่หรือญาติมิตรคนอื่น ๆ

จากการสัมภาษณ์ ชาวบ้านดงสว่าง ในเรื่องของความเชื่อในความฝันที่มีอิทธิพลต่อ ชาวบ้านดงสว่าง ดังตารางความเชื่อในความฝันของชาวบ้านดงสว่าง ดังตารางที่ ๔.๑ , ๔.๒ และ ๔.๓ ตามลำดับ ดังต่อไปนี้

ตาราง ๔.๑ ในบทสัมภาษณ์ความเชื่อในความฝันของชาวบ้านดงสว่าง พบว่าผู้ที่มีอายุระหว่าง ๑๕-๒๕ ปี

ลำดับ ที่	ชื่อ-นามสกุล	อายุ	ฝันดี	ความเชื่อ	ฝันร้าย	ความเชื่อ
๑	นางสาวจิตภา กองอุดม	๑๕	ฝันว่างูค้อย ๆ รัดอย่าง นิ่งสงบ	คุณจะพบเนื้อคู่	ฝันว่าใส่ชุดใหม่	จะไม่สบายอย่าง แน่นอน ให้อาหารพระแก้ว ฝันร้าย
๒	นายณัฐพล ปรีพูล	๒๔	ฝันว่าเห็นคนคลอลดลูก	งานที่ท่านคิดไว้จะ เป็นผลสำเร็จผ่านไป ด้วยดี หรือการทำนา ค้าขายจะดีขึ้น	ฝันว่า ลุยโคลน หรือ ข่าโคลน	จะไม่สบาย ต้องไปแก้ ฝันกับต้นไม้ใหญ่
๓	นางสาวสุกัญญา ศรีโยธา	๒๐	ถ้าฝันว่า ใส่แว่นตา	ไม่เชื่อในความฝัน	ฝันว่า ได้เงินทอง	ไม่เชื่อในความฝัน
๔	นางสาวฉัตรชนก บุญเอก	๒๑	ฝันเห็นหนอน หรือมี หนอนมีไต่ยั่วเย้าหรือ เห็นหนอนในศพหน้า	จะได้ลาภทางการ เสี่ยง หรือการค้าดีขึ้น	ตกเหว ตกบ่อ	ฝันร้าย ต้องนอนคว่ำ หน้า เอาหางเกยธรณี ประตูแล้วแก้ฝัน
๕	เด็กชายมานพ คำประเทือง	๑๕	ฝันเห็นเลือดคนอง หรือ เลือดออกตามร่างกาย ตัวเอง	ไม่เชื่อเรื่องความฝัน	เดินเข้าไปในถ้ำมืด	ไม่เชื่อเรื่องความฝัน

จากตาราง ๔.๑ ในบทสัมภาษณ์ความเชื่อในความฝันของชาวบ้านดงสว่างสรุปพบว่าผู้ที่มีอายุระหว่าง ๑๕-๒๕ ปี จะเห็นได้ว่า ช่วงที่เป็นวัยรุ่น เป็นวัยที่ไม่ค่อยจะเชื่อเรื่องความฝันมากนัก แต่ถ้ามีความเชื่อแล้ว ถึงจะทำนายความฝันไม่เป็นก็สามารถสอบถามจากผู้รู้ หรือผู้เฒ่า หรือนักปราชญ์ในหมู่บ้าน รวมถึงพระในวัด ก็จะเป็นผู้ทำนายฝันให้ ซึ่งถ้าไม่สบายใจ ก็จะทำบุญตักบาตรกัน

ตาราง ๔.๒ ในบทสัมภาษณ์ความเชื่อในความฝันของชาวบ้านดงสว่างพบว่าผู้ที่มีอายุระหว่าง ๒๖-๕๐ ปี

ลำดับที่	ชื่อ-นามสกุล	อายุ	ฝันดี	ความเชื่อ	ฝันร้าย	ความเชื่อ
๖	ส.ท.ทวี ถิตย์วิลาส	๔๕	ฝันว่าฝันหัก	เป็นลางบอกเหตุว่าญาติจะป่วยหนักภายในเวลาอันใกล้	ตกส้วมอุจจาระมีแต่อุจจาระอย่างเดียว	จะเสียชีวิตเสี่ยง ต้องไปแก้ฝันบนกลางสะพาน
๗	นางอรชร คงอุดม	๔๕	ฝันเห็นแหวน	ให้เชื่อว่าจะตั้งครรภ์ในเวลาอันใกล้ และเด็กในครรภ์ก็จะเป็นผู้หญิงอย่างแน่นอน	ถ้าฝันว่า เห็นไฟไหม้	จะเดือดเนื้อร้อนใจต้องไปแก้กับน้ำ
๘	นางวิลาวัลย์ธัยสรณ์	๒๕	ฝันเห็นผี ฝันเห็นเปรตต่าง ๆ มาหลอกหลอนในฝัน	จะหมดเคราะห์และจะมีโชคกลางทางเสี่ยงโชคกลางถอย	ฝันว่า ถูกสุนัขกัด	จะเดือดร้อนเพราะศัตรู ต้องไปแก้กับพระภิกษุในวัด
๙	อาจารย์สุรแสง ธารเจริญ	๓๘	ฝันว่าฆ่ากันจนนองเลือดหรือเลือดสัตว์ที่ถูกฆ่านองพื้นถนน	จะได้ลาภลอย หรือมีโชคทางเสี่ยง	ฝันว่าคนที่กำลังป่วยหนักอยู่หายเป็นปกติ และแต่งตัวสวยงามมาหา	เชื่อกันว่าบุคคลนั้นเสียชีวิตแล้วหรือกำลังจะเสียชีวิต
๑๐	นางสุจิตตา บุญมาลี	๔๑	ฝันว่าได้จับปลา เลี้ยงปลาเห็นปลาว่ายน้ำ	จะได้ลาภหรือได้ข่าวของทั้งหน้าที่การงานจะดีขึ้น	กระโดดจากที่สูงลงมาที่ต่ำ	จะเสียผลงานต้องไปแก้ฝันกับเสาเรือนในบ้านหรือเสาวิหารโบสถ์

จากตาราง ๔.๒ ในบทสัมภาษณ์ความเชื่อในความฝันของชาวบ้านคงสว่างสรุปพบว่าผู้ที่มีอายุระหว่าง ๒๕-๕๐ ปี จะเห็นได้ว่าเป็นช่วงวัยทำงาน เป็นวัยที่จะเชื่อเรื่องความฝันแต่ไม่มากนัก ถ้าฝันร้ายแรงหรือฝันไม่ดี และไม่สบายใจก็จะไปที่วัด ปรีक्षाและให้พระเป็นผู้ช่วยในการแก้ฝันให้เพื่อความสบายใจของตนเอง แต่ถ้าเป็นฝันที่ไม่ร้ายแรงมากนัก ก็จะตามผู้ใหญ่ หรือผู้เฒ่าในหมู่บ้านแนะนำให้

ตาราง ๔.๓ ในบทสัมภาษณ์ความเชื่อในความฝันของชาวบ้านดงสว่างพบว่าผู้ที่มีอายุระหว่าง ๕๐ ปีขึ้นไป

ลำดับที่	ชื่อ-นามสกุล	อายุ	ฝันดี	ความเชื่อ	ฝันร้าย	ความเชื่อ
๑๑	คุณยายแปลน เพิ่มสิน	๗๘	ฝันว่าตัวเองตาย	แก้เคล็ดให้ด้วยการพูดว่า “ ฝันร้ายกลายเป็นดี เป็นการต่ออายุให้กับผู้นั้น” ก็จะเป็นความจริงตามที่พูด	ฝันว่า เต้นรำ หรือร้องรำ	จะเสียของรักต้องไปแก้ฝันที่ได้ฝันเตือนบอกกล่าว กับผีเห่าผีเรือน
๑๒	คุณตาอนรรณาม	๗๐	ฝันเห็นองค์พระ หรือพระพุทธรูป พระบูชาต่าง ๆ	จะได้รับ โชคติดตามมาภายหลัง	ได้หมู หรือขี้หมู	จะเดือดร้อน ต้องไปแก้ฝันกลางแม่น้ำหรือลำคลอง
๑๓	นายสินทรพิมพะสอน	๖๘	ฝันเห็นงาช้างคู่ หรือได้จับต้องงาช้าง	จะได้โชคลาภอย่างใหญ่หลวง ถ้าทำงานหรือรับราชการ จะมีผู้ใหญ่ นำโชคมาให้	ผมร่วงเป็นหย่อมๆ	จะมีเคราะห์ต้องไปแก้กับผู้หญิงมีครรภ์ หรือคนมีท้อง
๑๔	นางเจียมจิต มัชชิโม	๖๒	ฝันเห็นองค์พระเจดีย์ หรือพระปรางค์ หรือสถูปยอดสูง	ถ้าเป็นข้าราชการหรือคนทำงาน จะได้รับตำแหน่งหน้าที่สูงขึ้น	ได้ดมกลิ่นหอมของดอกไม้	จะมีอันตรายต้องแก้ฝันบนที่นอน
๑๕	ร้อยตำรวจตรีถาวร พิมพะสอน	๖๑	ฝันเป็นคนใหญ่คนโต มียศมีศักดิ์	จะเจริญก้าวหน้า ได้เลื่อนชั้นเลื่อนยศ	ถูกโจรลักคอก หรือคดียกคอก	จะได้รับเคราะห์ต้องไปแก้ฝันกับแม่ธรณีประตู

จากตาราง ๔.๒ ในบทสัมภาษณ์ความเชื่อในความฝันของชาวบ้านดงสว่างสรุปพบว่าผู้ที่มีอายุระหว่าง ๕๐ ปีขึ้นไป จะเห็นได้ว่าเป็นช่วงเกษียณ หรือใกล้เกษียณอายุ เป็นวัยที่จะเชื่อเรื่องความฝันเต็มที่ ส่วนมากจะทำนายฝันเอง และ ถ้าฝันดี หรือฝันไม่ดี ก็จะทำบุญทุกครั้ง เพื่อความสบายใจ และเป็นการสะเดาะเคราะห์ ในฝันที่ไม่ดีให้ได้ดี ถ้าดีแล้วก็ให้ดียิ่งขึ้น

กลุ่มเป้าหมายได้ให้สัมภาษณ์เพิ่มเติมในเรื่องของความฝันและมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของตนเอง ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ ผู้มีอายุระหว่าง ๑๕-๒๕ ปี จำนวน ๕ คน

๑. สัมภาษณ์ นายณัฐพล ปรีพูล อายุ ๒๑ ปี บ้านดงสว่าง หมู่ที่ ๑๗ ตำบลห้วยโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัด กาฬสินธุ์ นักศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้ให้สัมภาษณ์ว่าเคยฝันเห็นงูมารัดตัวก็ไม่รู้สึกอะไร แต่ไปอ่านดูในตำราทำนายฝันบอกว่าจะมีคนรัก พอไปที่มหาวิทยาลัยก็มีนักศึกษาสาวมาขอเบอร์โทรบอกว่าจะเอาไปให้เพื่อนเพราะว่ามีเพื่อนนักศึกษาสาวคนนั้นแอบชอบ

๒. สัมภาษณ์ นางสาวสุภาพร ปรีวิสัย อายุ ๒๕ ปี บ้านดงสว่าง หมู่ที่ ๑๗ ตำบลห้วยโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ นักศึกษา มทร.กาฬสินธุ์ ได้ให้สัมภาษณ์ว่าตอนทำงานอยู่ที่กรุงเทพเคยฝันว่า คุณพ่อเสียชีวิตตัวเองนั่งร้องไห้เพราะเสียใจมากพอตื่นเช้ามาก็รู้สึกไม่สบายใจ ก่อนไปทำงานก็ใส่บาตรพระที่มาบิณฑบาตในตอนเช้าตอนไปทำงานก็รู้สึกไม่สบายใจทั้งวัน พอเลิกงานก็เลยโทรศัพท์มาหาพ่อที่บ้าน พ่อก็บอกว่าสบายดีไม่ได้เจ็บป่วยอะไรก็ค่อยสบายใจขึ้นมาหน่อยคิดว่าคงจะเป็นเพราะคิดถึงบ้านคิดถึงพ่อแม่ตอนกลางคืนก็เลยนอนฝัน

๓. สัมภาษณ์ นางสาวฉัตรชนก บุญเอก อายุ ๒๕ ปี บ้านดงสว่าง หมู่ที่ ๖ ตำบลห้วยโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ พยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้ให้สัมภาษณ์ว่าก็เคยฝันอยู่แต่จำไม่ค่อยได้และไม่ค่อยใส่ใจในความฝันเพราะส่วนมากจะนอนช่วงกลางวัน ตอนกลางคืนเข้าเวรถ้าฝันก็จะฝันช่วงเวลากลางวันโดยคิดว่าเป็นความฝันที่ไม่น่าจะเป็นความจริง จึงไม่ได้คิดและไม่ใส่ใจ

๔. สัมภาษณ์ นายมานพ คำประเทือง อายุ ๑๕ ปี บ้านดงสว่าง หมู่ที่ ๖ ตำบลห้วยโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ นักเรียนโรงเรียนอนุคุณนารี ได้ให้สัมภาษณ์ว่าเคยฝันส่วนมากจะฝันว่าได้ไปเล่นสนุกกับเพื่อนๆเที่ยวนมหรสพบ้าง ได้ไปเล่นกีฬาบ้างแต่ก็ไม่ได้ใส่ใจและจำได้บ้าง จำไม่ได้บ้างและไม่ใส่ใจในความฝัน

๕. สัมภาษณ์ นางสาวจิตภา คงอุดม อายุ ๑๕ ปี บ้านดงสว่าง หมู่ที่ ๖ ตำบลห้วยโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ นักเรียนโรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์ ได้ให้สัมภาษณ์ว่าความฝันส่วนมากจะเป็นเรื่องสนุกสนาน เช่นฝันว่าได้ไปเล่นกับเพื่อนๆที่โรงเรียนและที่ต่างๆที่ตัวเองไม่เคยไป และไม่เคยรู้จักก็มี

กลุ่มที่ ๒ ผู้มีอายุระหว่าง ๒๖ - ๕๐ ปี จำนวน ๕ คน

๑. สัมภาษณ์ ส.ท.ทวี จิตวิลาส อายุ ๕๐ ปี บ้านดงสว่าง หมู่ที่ ๑๗ ตำบลห้วยโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ประธานสภาเทศบาลห้วยโพธิ์ ได้ให้สัมภาษณ์ว่าก่อนวันที่จะเดินทางไปศึกษาดูงานกับทางคณะเทศบาลตอนกลางคืนมาฝันว่าได้ขับรถไปเกิดอุบัติเหตุจึงไม่ค่อยสบายใจ

จึงยกเลิกที่จะเดินทางไปกับคณะเทศบาลเพราะไม่ค่อยสบายใจผลปรากฏว่าขณะที่เดินทางไปศึกษา
ดูงานที่ จังหวัดสุรินทร์ รถเกิดอุบัติเหตุจริงๆ บาดเจ็บหลายคนจึงเชื่อว่าความฝันเป็นลางบอกเหตุให้
รู้ล่วงหน้ามีจริง

๒. สัมภาษณ์ นางอรชร อายุ ๔๘ ปี บ้านดงสว่าง หมู่ที่ ๖ ตำบลห้วยโพธิ์ อำเภอ
เมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้ใหญ่บ้านดงสว่างหมู่ที่ ๖ ได้ให้สัมภาษณ์ว่าตอนตั้งท้องลูกคนแรกอยากได้
ลูกผู้ชายอยู่มาคืนหนึ่งฝันว่าได้เข้าไปกราบพระพุทธรูปและท่านได้ให้สร้อยพระเลี่ยมทององค์หนึ่ง
แล้วพระพุทธรูปบอกว่าอยากได้อะไรให้ปรารถนาเอาคืนขึ้นมารู้สึกดีใจมากแล้วก็ได้เล่าความฝันให้
ย่าฟังย่าบอกว่าจะได้ลูกผู้ชายรู้สึกดีใจมากพอคลอดลูกออกมาก็ได้ลูกชายจริงๆ

๓. สัมภาษณ์ นางสุจิตตรา บุญมีศรี อายุ ๔๕ ปี บ้านดงสว่าง หมู่ที่ ๖ ตำบลห้วย
โพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ อาชีพค้าขายผู้รักษาศีลอุโบสถวัดดงสว่างใน ได้ให้สัมภาษณ์ว่า
ได้เจ็บปลาและฝันเห็นอุจจาระ ตื่นตอนเช้าเลยฝันให้แม่ฟังแม่บอกว่าเป็นฝันดีจะมีโชคพอหัววัน
ต่อมาลูกชายที่ไปทำงานที่กรุงเทพส่งเงินมาให้สองหมื่นบาททั้งที่ไปทำงานที่กรุงเทพได้สามปีไม่
เคยส่งเงินมาให้เลยสักที

๔. สัมภาษณ์ นางวิลาวัลย์ดิษฐ์สรรพ อายุ ๓๕ ปี บ้านดงสว่าง หมู่ที่ ๑๑ ตำบลห้วย
โพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ครูพี่เลี้ยงศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์วัดดงสว่างใน ได้ให้สัมภาษณ์
ว่าแต่งงานมาแล้ว ๔ ปี ไม่มีลูกและอยากได้ลูกคนแรกเป็นลูกผู้หญิง อยู่มาคืนหนึ่งฝันว่าได้แหวน
ดั้นเข้ามาเล่าให้แม่ฟัง แม่บอกว่าเป็นฝันดีจะได้ลูกผู้หญิงสมใจรู้สึกดีใจมากแล้วก็ไปทำบุญถวาย
สังฆทานที่วัด อีก ๕ เดือนต่อมาเลยไปให้หมอดูตรวจดูจึงพบว่าเด็กในครรภ์เป็นเด็กผู้หญิงจริงๆ รู้สึก
ดีใจมากๆเลย เพราะได้ลูกผู้หญิงสมใจ

๕. สัมภาษณ์ นายสุรพงษ์ คำอิง อายุ ๔๐ ปี บ้านดงสว่าง หมู่ที่ ๑๑ ตำบลห้วยโพธิ์
อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ อาชีพค้าขาย ได้ให้สัมภาษณ์ว่าประสบการณ์เกี่ยวกับความฝันของแม่
แม่เล่าให้ฟังว่า แม่ป่วยหนักอยู่หลายวันไปหาหมอก็ไม่หายตอนนั้นบวชเป็นพระไปเรียนพระ
อภิธรรมอยู่ที่วัดจากแดงจังหวัดสมุทรปราการ ตอนเย็นไปทำวัตร สวดมนต์ นั่งสมาธิ แล้วแผ่เมตตา
ไปให้แม่พอตกตอนกลางคืนมาแม่ฝันว่าพระลูกชายไปหาที่บ้านแล้วเอาน้ำมนต์ให้แม่กินและพรม
น้ำพระพุทธรูปมนต์ให้แม่พอตอนเช้ามาแม่ก็อาการดีขึ้น และต่อมา ๒-๓ วัน แม่ก็หายป่วยโดยที่ไม่ได้
ไปหาหมออีกเลย

กลุ่มที่ ๓ ผู้มีอายุ ๕๑ ปีขึ้นไป จำนวน ๕ คน

๑. สัมภาษณ์ คุณยายแปลน เพิ่มสิน อายุ ๕๘ ปี บ้านดงสว่าง หมู่ที่ ๖ ตำบลห้วยโพธิ์
อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้อาวุโสที่ชาวบ้านให้ความเคารพนับถือ คุณยายแปลน ได้ให้
สัมภาษณ์ว่ามีครั้งหนึ่งตอนสร้างหอฉันถวายวัดดงสว่างใน พอดตกกลางคืนฝันเห็นปราสาทสวยงาม

มาก ถามเขาบอกว่า เป็นปราสาทที่คุณยายสร้างไว้ แล้วเชิญให้เข้าไปอยู่ แต่พอช่วงอายุ ๖๐ ปี จนถึงปัจจุบันไม่ค่อยฝันร้ายจะฝันแต่ว่าได้สนทนากับพระได้ไปไหว้เจดีย์ได้สวดมนต์ ทำวัตรได้ไปทำบุญในที่ต่างๆ เพราะคุณยายบอกว่าก่อนจะเข้านอนและตอนเช้าประมาณ ๓-๔ คุณยายจะสวดมนต์ นั่งสมาธิ ทุกวันจึงทำให้ฝันดี และไม่คิดมากในเรื่องต่างๆ เพราะลูกหลานก็เป็นคนดีมีภาระงานทำทุกคน

๒. สัมภาษณ์ คุณตาอนรรณม อายุ ๗๘ ปี บ้านดงสว่าง หมู่ที่ ๑๗ ตำบลห้วยโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ปราชญ์ชาวบ้านและหมอดูโหราศาสตร์ คุณตาอนรรณม ได้ให้สัมภาษณ์ว่าเคยฝันเห็นมีผู้ชายตนหนึ่งรูปร่างใหญ่โตผิวดำคล้ำ บอกว่าเป็นพยายมทูตถือสมุดบัญชีมาด้วย มาถามหานายอนบอกว่า จะมารับเอาไปอยู่ด้วย คุณตาอนก็เลยบอกว่าไม่ไป ชายคนนั้นก็เลยบอกว่าถึงเวลาแล้วพยายมบาลให้มารับแล้วพุดคุยกันอยู่พักใหญ่ ชายคนนั้นก็เลยเปิดบัญชีอีกครั้งหนึ่งถามว่านายอน นามสกุลอะไร คุณตาอนบอกว่า นามสกุล วรรณม แล้วก็เลยเปิดบัญชีอีกครั้งหนึ่งปรากฏว่าเป็นนายอน นามสกุล ปรีกุล ไม่ใช่ นายอนรรณม ชายคนนั้นก็เลยไปพอดีน ขึ้นมาประมาณ ๓ สัปดาห์ก็เลยไหว้พระสวดมนต์นั่งสมาธิตอนเช้าก็เลยเล่าให้ลูกหลานฟังอีกสามวันต่อมา นายอนปรีกุล ก็เลยเสียชีวิตด้วยโรคชรา

๓. สัมภาษณ์ นางเจียมจิต มัชชิโม อายุ ๖๖ ปี บ้านดงสว่าง หมู่ที่ ๑๗ ตำบลห้วยโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ข้าราชการบำนาญ ได้ให้สัมภาษณ์ว่าช่วงเดือนเก่าก่อนทำบุญข้าวประดับดินประมาณหนึ่งคืนได้ฝันเห็นน้ำที่ตายไปแล้วมาเข้าฝันรูปร่างผอมโซใส่เสื้อผ้าขาดๆ มาหาบอกว่า หิวไม่ค่อยได้กินอาหารอะไรเลยและไม่มีเสื้อผ้าใส่มีใครเอาอาหารมาให้กินเพราะลูกหลานไปทำงานที่ต่างจังหวัดกันหมด ในฝันบอกว่าจะให้โชคเมื่อได้แล้วให้ทำบุญอุทิศส่วนกุศลไปให้ พอตื่นวันนั้นเป็นวันหอยออกแล้วก็ถูกจริงๆ ก็เลยได้ทำบุญอุทิศไปให้น้ำ

๔. สัมภาษณ์ นายสินทร พิมพะสอน อายุ ๖๗ ปี บ้านดงสว่าง หมู่ที่ ๖ ตำบลห้วยโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ อดีตกำนันตำบลห้วยโพธิ์ ได้ให้สัมภาษณ์ว่าตอนลงสมัครเป็นกำนันช่วงหาเสียงก่อนลงคะแนนฝันเห็นช้างและฝันว่ามีคนเอาช้างมาให้ตื่นตอนเช้าเล่าให้ทีมงานที่หาเสียงด้วยกันฟังทีมงานก็เลยว่าฝันจะได้ชนะได้เป็นกำนันแน่ๆ ผลปรากฏออกมาที่ได้รับเลือกเป็นกำนันจริงๆ

๕. สัมภาษณ์ ร.ต.ต.ถาวร พิมพะสอน อายุ ๖๔ ปี บ้านดงสว่าง หมู่ที่ ๖ ตำบลห้วยโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ข้าราชการบำนาญ ได้ให้สัมภาษณ์ว่าตอนเป็นตำรวจที่จังหวัดสงขลา คืนหนึ่งฝันว่าตัวเองถูกทำร้ายฟันหักออกหมดปากรู้สึกไม่สบายใจตื่นเช้ามาก็ทำบุญใส่บาตร แต่ก็ไม่ได้แก้ฝันให้ใครฟังอาทิตย์ต่อมาฝันอีกทีเนื่องจากทางบ้าน ได้โทรเลขไปบอกว่าพ่อป่วยหนักเลยกลับมาบ้าน พอมาถึงบ้านพ่อก็เสียชีวิตจริงๆ จึงเชื่อว่าความฝันที่เป็นกลางบอกเหตุมีจริง

สรุปในการศึกษาความเชื่อในความฝันที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของชาวบ้านดงสว่าง นั้น เราต้องแยกประเภทของกลุ่มบุคคลออกเป็นกลุ่ม ๆ โดยใช้ช่วงอายุเป็นเกณฑ์ในการแยกประเภทได้ดังนี้

๑.บุคคลผู้อยู่ในวัยรุ่น ความฝันไม่มีบทบาทต่อการดำเนินชีวิตมากนัก เพราะวัยรุ่นเป็นวัยที่มีกระบวนการคิดที่ไม่สลับซับซ้อนมากนัก ถึงแม้จะประสบกับความฝันที่เป็นเหมือนลางบอกเหตุ ก็จะไม่ทำให้เกิดเป็นเรื่องเป็นราวได้

๒. บุคคลผู้อยู่ในวัยผู้ใหญ่ ความฝันอาจจะมีผลต่อชีวิตและสภาพจิตใจอยู่บ้าง เมื่อเกิดฝันดีหรือฝันร้ายที่ชัดเจน แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นขึ้นอยู่กับความเชื่อของแต่ละบุคคล หากเป็นผู้มีความเชื่อในเรื่องความฝันอยู่บ้าง ความฝันก็จะมีอิทธิพลต่อชีวิตอยู่พอสมควร

๓. บุคคลผู้อยู่ในวัยสูงอายุ ความฝันจะมีอิทธิพลต่อชีวิตมากกว่าวัยอื่น ๆ เพราะวัยผู้ใหญ่เป็นวัยที่มีการใช้ความคิดที่ละเอียดกว่าวัยเด็กและวัยรุ่น เมื่อฝันดีหรือฝันไม่ดีเกิดขึ้น ย่อมต้องคิดมากกว่าวัยเด็กและวัยรุ่นอย่างแน่นอน แต่ก็ขึ้นอยู่กับความเชื่อของแต่ละบุคคลประกอบด้วย ถ้าไม่มีความเชื่อในเรื่องความฝัน ความฝันก็จะมีอิทธิพลต่อชีวิตมากนัก ความฝันเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อ การใช้ช่วงของวัยเป็นเกณฑ์ในการแยกประเภทกลุ่มบุคคล เพื่อศึกษาอิทธิพลความฝันที่มีต่อชีวิตไม่อาจให้ความชัดเจนได้ เพราะวัยเด็กและวัยรุ่นบางคนก็มีความเชื่อในเรื่องความฝัน บางคนก็ไม่เชื่อในเรื่องความฝัน ดังนั้น จึงควรแบ่งกลุ่มบุคคลเพื่อการศึกษาอิทธิพลความฝันกับการดำเนินชีวิตได้เป็น ๒ ประเภทใหญ่ ๆ คือ

๑. กลุ่มที่มีความเชื่อในเรื่องความฝัน คือบุคคลกลุ่มนี้มีความเชื่อที่ว่า ความฝันที่เป็นเหมือนลางบอกเหตุนั้นมีอยู่อย่างจริงแท้แน่นอน

๒. กลุ่มที่ไม่มีความเชื่อในเรื่องความฝัน คือบุคคลกลุ่มนี้ไม่ใส่ใจกับเรื่องความฝันมากนัก ถึงจะประสบกับฝันดีหรือฝันร้ายที่เป็นเหมือนลางบอกเหตุ ก็อาจที่จะทำให้รู้สึกอยู่บ้างแต่ไม่มากพอที่จะมีอิทธิพลต่อชีวิตได้ เมื่อแบ่งกลุ่มบุคคลออกเป็นประเภทตามความเชื่อ ย่อมเป็นการง่ายต่อการศึกษาอิทธิพลของความฝันที่มีต่อชีวิต

๔.๕ สรุป

ตาราง ๔.๔ ความเชื่อในความฝันของชาวบ้านดงสว่าง ผู้ที่มีอายุระหว่าง ๑๕-๒๕ ปี ที่มีอิทธิพลต่อชาวบ้านดงสว่างมากที่สุด ไปหาน้อยที่สุด

ฝันดี	ฝันร้าย
ฝันว่างูค้อย ๆ รัดอย่างนึ่งสงบ	ฝันว่า ได้เงินทอง
ฝันเห็นหนอน หรือมีหนอนมีไต่ยั่วเยี้ยหรือเห็นหนอนในศพเน่า	ฝันว่า ลุยโคลน หรือขำโคลน
ฝันเห็นเลือดนอง หรือเลือดออกตามร่างกายตัวเอง	ฝันว่าใส่ชุดใหม่
ฝันว่าเห็นคนกลอดลูก	ตกเหว ตกบ่อ
ใส่แว่นตา	เดินเข้าไปในถ้ำมืด

จากตาราง ๔.๔ ความเชื่อในความฝันของชาวบ้านดงสว่าง ผู้ที่มีอายุระหว่าง ๑๕-๒๕ ปี ที่มีอิทธิพลต่อชาวบ้านดงสว่างมากที่สุด ไปหาน้อยที่สุด ในเรื่องฝันดีพบว่า ฝันว่างูค้อย ๆ รัดอย่างนึ่งสงบเป็นอันดับที่ ๑) ฝันเห็นหนอน หรือมีหนอนมีไต่ยั่วเยี้ยหรือเห็นหนอนในศพเน่า เป็นอันดับที่ ๒) ฝันเห็นเลือดนอง หรือเลือดออกตามร่างกายตัวเอง อันดับที่ ๓) ฝันว่าเห็นคนกลอดลูก เป็นอันดับที่ ๔) และฝันว่าใส่แว่นตาเป็นอันดับสุดท้าย

ในเรื่องฝันร้ายพบว่าฝันได้เงินทองอันดับที่ ๑) ฝันว่า ลุยโคลน หรือขำโคลนเป็นอันดับที่ ๒) ฝันว่าใส่ชุดใหม่อันดับที่ ๓) ตกเหว ตกบ่ออันดับที่ ๔) เดินเข้าไปในถ้ำมืด เป็นอันดับสุดท้าย และผู้หญิง มีความเชื่อในอิทธิพลของความฝันมากกว่าผู้ชาย

ตาราง ๔.๕ ความเชื่อในความฝันของชาวบ้านดงสว่าง ผู้ที่มีอายุระหว่าง ๒๖-๕๐ ปี ที่มีอิทธิพลต่อชาวบ้านดงสว่างมากที่สุด ไปหาน้อยที่สุด

ฝันดี	ฝันร้าย
ฝันว่าฟันหัก	ตกส้วมอุจจาระมีแต่อุจจาระอย่างเดียว
ฝันเห็นแหวน	ฝันว่า เห็นไฟไหม้
ฝันเห็นผี ฝันเห็นเปรต ต่าง ๆ มาหลอกหลอนในฝัน	ฝันว่า ถูกสุนัขกัด
ฝันว่าฆ่ากันจนนองเลือด หรือเลือดสัตว์ที่ถูกฆ่านองพื้นถนน	ฝันว่าคนที่กำลังป่วยหนักอยู่หายเป็นปกติ และแต่งตัวสวยงามมาหา
ฝันว่าได้จับปลา เลี้ยงปลา เห็นปลาว่ายน้ำ	กระโดดจากที่สูงลงมาที่ต่ำ

จากตาราง ๔.๕ ความเชื่อในความฝันของชาวบ้านดงสว่าง ผู้ที่มีอายุระหว่าง ๒๖-๕๐ ปี ที่มีอิทธิพลต่อชาวบ้านดงสว่างมากที่สุด ไปหาน้อยที่สุด ในเรื่องฝันดีพบว่าฝันว่าฟันหัก อันดับที่ ๑, ฝันเห็นแหวน ฝันเห็นผี อันดับที่ ๒, ฝันเห็นเปรต ต่าง ๆ มาหลอกหลอนในฝัน อันดับที่ ๓, ฝันว่าฆ่ากันจนนองเลือด หรือเลือดสัตว์ที่ถูกฆ่านองพื้นถนน อันดับที่ ๔, ฝันว่าได้จับปลา เลี้ยงปลา เห็นปลาว่ายน้ำเป็นอันดับสุดท้าย

ในเรื่องฝันร้ายตกส้วมอุจจาระมีแต่อุจจาระอย่างเดียว อันดับที่ ๑, ถ้าฝันว่า เห็นไฟไหม้ อันดับที่ ๒, ฝันว่า ถูกสุนัขกัด อันดับที่ ๓, ฝันว่าคนที่กำลังป่วยหนักอยู่หายเป็นปกติ และแต่งตัวสวยงามมาหา อันดับที่ ๔, ฝันว่ากระโดดจากที่สูงลงมาที่ต่ำ เป็นอันดับสุดท้าย และผู้หญิง มีความเชื่อในอิทธิพลของความฝันมากกว่าผู้ชาย

ตาราง ๔.๖ ในบทสัมภาษณ์ความเชื่อในความฝันของชาวบ้านดงสว่างพบว่าผู้ที่มีอายุระหว่าง ๕๐ ปีขึ้นไป

ฝันดี	ฝันร้าย
ฝันว่าตัวเองตาย	ถูกโจรลักคอก หรือคดีย้องคอก
ฝันเห็นองค์พระ หรือพระพุทธรูป พระบูชาต่าง	ผมร่วงเป็นหย่อมๆ
ฝันเห็นงาช้างคู่ หรือได้จับต้องงาช้าง	ได้ดมกลิ่นหอมของดอกไม้
ฝันเห็นองค์พระเจดีย์ หรือพระปรางค์ หรือสถูปยอดสูง	ได้หมู หรือขี้หมู
ฝันเป็นคนใหญ่คนโต มียศมีศักดิ์	ฝันว่า เต้นรำ หรือร้องรำ

จากตาราง ๔.๕ ความเชื่อในความฝันของชาวบ้านดงสว่าง ผู้ที่มีอายุระหว่าง ๕๐ ปีขึ้นไป ที่มีอิทธิพลต่อชาวบ้านดงสว่างมากที่สุด ไปหาน้อยที่สุด ในเรื่องฝันดี คือ ฝันว่าตัวเองตาย อันดับที่ ๑, ฝันเห็นองค์พระ หรือพระพุทธรูป พระบูชาต่าง อันดับที่ ๒, ฝันเห็นงาช้างคู่ หรือได้จับต้องงาช้าง อันดับที่ ๓, ฝันเห็นองค์พระเจดีย์ หรือพระปรางค์ หรือสถูปยอดสูง อันดับที่ ๔, ฝันเป็นคนใหญ่คนโต มียศมีศักดิ์เป็นอันดับสุดท้าย

ในเรื่องฝันร้าย ฝันว่าถูกโจรลักคอก หรือคดีย้องคอก เป็นอันดับที่ ๑, ถ้าฝันว่าผมร่วงเป็นหย่อมๆ อันดับที่ ๒, ฝันว่าได้ดมกลิ่นหอมของดอกไม้ อันดับที่ ๓, ฝันว่าได้หมู หรือขี้หมู อันดับที่ ๔, ฝันว่า เต้นรำ หรือร้องรำ เป็นอันดับสุดท้าย และผู้หญิง มีความเชื่อในอิทธิพลของความฝันมากกว่าผู้ชาย

เห็นได้ว่า กลุ่มคนที่มีบทบาทในการผลักดันให้ความฝันมีอิทธิพลต่อชีวิตและจิตใจนั้น ก็ได้แก่ผู้ที่มีความชำนาญในการแปลความหมายของความฝัน มีผู้คนมากมายที่ฝันดีหรือไม่ดีแล้วไปหาหมอดู เพื่อให้หมอดูทำนายฝันและรับฟังคำแนะนำ เพื่อนำไปปฏิบัติให้เกิดความสบายใจขึ้นในกรณีที่ผู้กำลังจะเดินทางไกล และมีความเชื่อในเรื่องความฝัน เกิดฝันไม่ดีก่อนวันเดินทาง ผู้ชำนาญในการแปลความฝันแนะนำให้ระงับการเดินทาง ก็อาจที่จะระงับการเดินทางนั้นก็ได้ หรือผู้ที่กำลังจะทำธุรกิจใหญ่โต เกิดฝันไม่ดีก่อนที่จะทำโครงการก็อาจที่จะระงับโครงการนั้นไปเลยก็ได้ ด้วยเหตุผลที่กล่าวแล้วในเบื้องต้นนั้น สามารถที่จะอธิบายถึงอิทธิพลของความฝันที่มีอิทธิพลต่อชีวิตได้อย่างชัดเจน

สิ่งที่ทำให้มนุษย์มีความเชื่อเรื่องการมีอยู่ของวิญญาณอาจมาจากหลายสาเหตุ แต่สาเหตุที่มนุษย์ตั้งแต่ยุคแรก ๆ ของโลก ต่างมีความเชื่อร่วมกันถึงการมีอยู่ของวิญญาณนั้นก็คือ “ความ

ฝัน” และการมองเห็นในมโนภาพซึ่งมนุษย์มองเห็น หรือคิดว่าตนมองเห็นสิ่งต่าง ๆ ได้ในขณะที่หลับ และเชื่อว่าในขณะที่ตนหลับไปนั้น วิญญาณของตนได้ออกไปพบสิ่งต่าง ๆ รวมทั้งผู้ที่ตายจากไปแล้ว วิญญาณจึงมีอยู่จริงและแยกออกจากร่างกายได้

ความฝันต่าง ๆ เหล่านั้นจะปรากฏเป็นคำทำนายที่จริงแท้เพียงใด ขึ้นอยู่กับว่าพวกเราต่างได้รับรู้ถึงเหตุอันบังเอิญที่ต้องกันระหว่างความฝันและเหตุการณ์ในอนาคตหรือไม่ อย่างน้อยที่สุดเนื้อหาของความฝันต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ก็จะรบกวนความรู้สึกของเราอยู่ตลอดเวลาหรือเป็นบางครั้ง ขอเพิ่มเติมถึงความเชื่อของนักวิทยาศาสตร์บางท่านที่เชื่อในเรื่องของความฝัน และยังคงเชื่อถือว่าความฝันจะเป็นเครื่องเตือนใจหรืออย่างน้อยก็ในขอบเขตระดับหนึ่ง ในกรณีอื่น ๆ ก็ยังมีกรณีซึ่งความฝันเป็นลางสังหรณ์ที่ง่ายต่อการเข้าใจ ตัวอย่างเช่น ภรรยาของชาวประมงฝันว่า เรือของสามีเธอแตกกลางทะเล และสามีของเธอต้องผจญกับชะตากรรมที่เลวร้าย เหตุการณ์ดังกล่าวนี้ นับเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ง่ายต่อชาวประมง แต่จะมีภรรยาของชาวประมงคนใดที่ฝันถึงเหตุการณ์แบบนี้ และไม่เคยลืมเลือนความฝันนี้เมื่อครั้งยังไม่มีเหตุการณ์เกิดขึ้น

ความฝันมีความสัมพันธ์กับชีวิต เฉกเช่นเดียวกับ ชีวิตมีความสัมพันธ์กับความเชื่อ ความฝันเป็นเรื่องเกี่ยวเนื่องด้วยความเชื่อ หากเราเชื่อว่าความฝันเปรียบได้กับข่าวสาร ที่ส่งผ่านมาจากที่แห่งหนึ่งที่เราเข้าใจว่ามีอยู่ในอีกโลกหนึ่ง ซึ่งไม่ใช่โลกที่เราอาศัยอยู่ในปัจจุบันนี้ ความฝันก็สามารถที่จะสร้างแรงจูงใจให้เรากระทำการสิ่งต่างๆ ทั้งเรื่องเล็กน้อยจนไปถึงเรื่องที่ใหญ่ๆ ได้เช่นกัน